ՏԷՐ ԵՒ ՏՆՕՐԷՆ
ԳԱՐԵԳԻՆ ՊՕՅԱՃԵԱՆ

Գրութիւնք ետ չեն տրուիր

Բաժանորդագրութեան պայմանները տեսնել 4րդ էջը։

Կ. ՊՈԼԻՍ, ՂԱԼԱԹԻԱ

10 ՓԱՐԱ

Արեւելք

ԱԶԳԻՆ ՕՐԱԹԵՐԹԸ

10 PARAS

آرەولك
ارمنيجه يومى و سياسى غزته
صاحب امتيازى قره‌كين بوياجيان
درعليه غلطه

AREVELK
JOURNAL ARMÉNIEN
Directeur Propriétaire
Karekin Boyadjian
Cons/ple Galata

ԼԵՌՆԱԿՂԶԻԻՆ ԱՆՑՔԸ

(ԹԱԼՈՒԷՆ ՆԱՐԻՆ)

Ա.

Պինկէօլի լեռնակուտակ տարածութիւնը ագուցուած ուրիշ բազմաճիւղ մեծղի շղթաներու հետ կը կազմէ Հայաստանի այն երկրամասը զոր Գերման երկրաբանը «լեռնակղզի» անուանած է։ Մեր առօրեա նօթագրուած ճամբորդութիւնը յիշեալ բարձրաբերձ դաշտերէն անցնելն է։

Յունիս 29 գշ. կը մեկնինք Բալուէն (Խօշմաթէն) և փախու գիւղին առջեւ կ'իջեւանինք, ուր իրիկուն կէտ առկաւ կուգայ կը հաւաքուի 100էն աւելի ջորիներու 20 հատ ջորեպաններու ահագին կարաւան մը։ Իբր ճամբորդ մինակս եմ, բացի բեռցուած բանդակին տէրը, որ ջորեպան և վաճառական մըն է միանգամայն։ Մինչ անցնող ծանօթ մը դիտողութիւն կ'ընէ որ բոլորը Թուրք անծանօթ մարդոց հետ չերթամ առնուազն տասը օրուան ճանապարհ մը։ Մաւկ ընելս չիգար։

Երեկոյին կաթսաները կը դրուին, փիլաւ կ'եփուի, կարաւանը խումբերու կը բաժնուի ճաշելու համար։ Հոս հասկցայ թէ իւրաքանչիւր իր կարաւանապետներն ունի և անոնց կը հնազանդի մասնաւոր կանոններու համաձայն։ Բարեմիտ և փորձառու խմբապետ մը բռնեց ձեռքէս և ժպիտով հասկցուց ինծ այդ ամենը, մանաւանդ ես ալ իմ վարձած գրաստովս իրենց խումբին կը պատկանէի։ Իմ բախտի ջորեպանապետիս՝ Մուսթաֆա աղայի հետ ճաշեցինք, որուն սորադասակները ոտքի կեցած խմորը կը տանէին։ Ճաշէն վերջ կը հաւաքուինք միատեղ։ Խել խօլ խօսակցութեանց առանցքը կ'ըլլայ քաղաքական տիրող լուրերը։ Պատերազմէ կը վախնային ամենը։ Ըսի որ պէտք չէ վախնան։ Հիմայ խելացի մարդիկ (դիւանագէտներ) շուտով չեն թողուր որ խօսքով պատերազմ ըլլայ։ Մէկ երկու ժռատ և տարիքով մոլեռանդներ, յուզուած կը խօսէին — «Կիրիտն ալ թող տան, հայերուն ալ Հայաստանը թող տան…» լպռշուկ խօսքերնէն հետեւցուցի ինչ բարիծագեկ աղաներ ըլլալնին։

Վերջին խօսքերուն անտեղիութիւնը զգացնելու ինծի կը ձայնակցի ջորեպանապետս և իրաւամբ լուրջ ու բարեմիտ մարդ մը ըլլալը տարակոյս չթողուց մտքիս մէջ։

Սպասաւոր ջորեպանները ժիր ու առոյգ ինծ համար հակերու վրայ ան կողին կը պատրաստեն ու կը քնանան ամենը։ Կիսալուսինը ծննդավայրիս Ցանպալու դաշտին ծայրի լեռան ետեւ կը պատէր։ Լուռ ու տխուր էր ամեն բան ինծ համար։ Ծխատիկներու լեգէոններուն վժվժալը, ջրերուն ձայները և այդ վայրերուն մանկութեանս խարունկ յիշատակներով պատրանքները՝ այժմ ցիր ու ցան նախընկերներուս հետ խօլական վազվզումներս՝ վճիտ կեանքին վերյիշումս կը բախէ այժմեական փոթորկալի կեանք մտածումներուս…։ Աս ի՜նչ պղտոր աշխարհ է՜… կիսալուսնին մուտքէն Ցանպալուի ծայրը՝ քանի տարիէն վերջն է որ կը գիշերեմ…։ Սակայն դառն իրականութիւնը 20 տարիներու անցուդարձած պանդխտութեան՝ տարբեր դարձիկ կեանքիս սեւ ու կարմիր գծերը կուգան, այդ ամայութեան մէջ սիրտէս դէպի միտքս ու փոխադարձաբար մելամաղձոտ անձնատուր թմրութիւն մը կուտան ինծի։

30 յունիս.— Արշալոյսին հազիւ կ'արթննամ, արդէն կարաւանը բեռցած և մութին մէջ ճամբուն երկայնքը կ'օրօրուէր մեծ ուսերուն դաշնակաւոր հնչումներով։ Գրաստս կը հեծնամ, «ուղուրլար օլսուն»ի մաղթանքի բանաձեւը ամենուն կողմէ լսելով և պատասխանելով կ'երթանք։ Ընդարձակ եւ մերթ նեղցած լեռնոտած գետինները անցնելէ վերջ՝ կէս օրին Կրպօ և Օխու անուն հայաբնակ գիւղերուն մօտերը մարգագետնի մը վրայ կ'իջեւանինք։ Կրպօ գիւղը կ'երթամ մինակ և հետիոտն։ Այդ կարճ ճամբան եզնարածներ, տաւարները տանը մօտ «պէր»ը կը տանէին։ Անմեղ տղաքներ տաջորուող արեւուն դէմ խանձուող և բեւոյթը կը կրէին։ Հազիւ աչքերնին կը բանային փոշիէն ու ճանճերէն, զիս տեսնելնուն խօսակցութիւննին դադրեցուցին, եզնարածներէն Նշանը ամօթխածութեամբ ըսաւ թէ միւսները քիւրտ տղաքներ են, որոնցմէ մէկը իր հարազատ ընկերն է իսկ միւսը Ոյիս անունովը ուրիշ ընկերներէ զատուած եկած է իրենց հետ, զոր շատ սիրել չէին ուզեր,

Մեղքնալս եկաւ երեք տղաքներէն, եւ հետս տունէն բերած մէկ քանի խնձոր բաժնեցի իրենց։ Տեսնելու արժանի էր թէ ինչպէս ուրախութիւն պատճառեցի այս կիսավայրենի պզտիկներուն իրարու երես կը նայէին խնձորները խածնելով եւ ինծ հանդէպ երախտիքի ժպիտներ կ'ակնարկէին։ Նշանին կը հարցնեմ թէ կարդալ գիտէ՞— «Թո՛ւ կ'ըսէ՝ մեր գեղը վարժատուն կա՞յ, որ ես կարդալ գիտնամ՝ վարժատուն, ժամ բան չունինք մեր գեղը «հայր մերէ կին» (աբեղնական աղօթքը) գիտցող չիկայ…» Գիւղը կը հասնիմ, Մելիք Պետրոսին տունը, Նահապետականութիւնը կարծես անաղարտ մնացած է հոս գիւղին։ Փոքրիկ գիւղին մեծ տունն է 40-45 գլուխ ընտանիքով։ Ամենն ալ աշխատելու գացած են գիւղը մինակ ծերերուն եւ տանտիկիններուն մնացած է։ Մելիք Պետրոս աղան շատ գոհ է վիճակէն, նմանապէս գիւղացւոց հանգիստապետար կ'ըսէ, Հին բէժիմ առեն Բալուի մէջ մինակ չթալանուող գիւղն է աս պզտիկ գիւղը, այն ալ Թուրք աղեցիկ տղային անձնուիրութեան շնորհիւ որ նոր չտեսնուեցաւ ուրիշ աղաներէն։ Կը թելադրեմ Պետրոս աղան որ դպրոց ունենան, Մինչեւ մարդուն արդէն խօսունկ ցաւ ատ եղած է։ Սեպտեմբերին դպրոց մը բանալու բաւական գործնական գետին մը ծրագրելէ վերջ կը մեկնիմ գիւղէն՝ իջեւանած տեղերնիս։ Ընթրիքնիս պատրաստ էր արդէն, ուստի վերջ կը գիշերենք բացօդեայ։ Սակայն ժժղուկներն ու չղջիկները չեն թողուր հանգիստ քնանանք։

1 Յուլիս— Արշալոյսէն առաջ կանգնինք Օխուր գետակէն և կ'ուղենք անվերջանալի զառիվերը։ Արեւը ծագելուն հողին կէսը եղած ենք։ Անհեթեթ բարձրութեամբ լեռներն այլեւս առջեւնիս ուրկէ միշտ բարձրանալ պիտի ըլլայ գործերնիս կըսեն ջորեպանները. կ'անցնինք մերթ անտառախիտ և մերթ գալարափայր տեղերէ։ Բնակչութիւն բնաւ չերեւար, մինակ մեծ լերան մը կողերուն վրայ (Խուռուճայ լերան) հոս հոն կ'երկարին բարակ մախի ծուխեր, պաղ աղաւօտ մթնոլորտին մէջ ճեղքած կ'երկարին. ասոնք «եայլան»ներն են ուր կաժ կը տաքցնեն։ Հոն կը մնան ամառով քիւրտերը, որոնց ձորերուն խորերը մնացած հիւղակները կը մնան անշնչացած։ Բարձրութեան մը վրայ ենք, ուրկէ բոլոր շրջակայ լեռներն ու երկիրները կը գաճաճնան, կը տափականան։ Խարբերդ, Տիարպեքիր, Սվազի երկրամասերը, հեռուն հոն՝ աչքերնուս առջեւը կ'ըլլան։ Ու դարձեալ կը բարձրանանք։ Կամաց կամաց մութ կ'սկսի փոխանակ նախորդ աւուր շոգոտելուն։ Բուսականութիւնը այլեւս գարնանային երեւոյթը կ'առնէ։ Աչքիս անհաւատալի կը թուի արտերուն նոր հասկ կապելը՝ կանանչ մնալը։ Շիտցուած կը գտնեմ համայնապատկերը՝ որուն մէջէն գացող մեր կարաւանը բարձրութեան վերին խաւերուն մէջ առկախ կը թուի ինծի։ Չորս կողմերնիս աշխարհէն կտրուած գտնուած ենք։ Ջորեպաններ որոնք կարծէն բեռնաւորուած կը գտնեն կ'անցնին կարգաւ կ'երթան, կը խօսակցին մերիններուն հետ և մենք երազանքներու մէջ կը հասնինք Թումիկ (Գոմիկ) անուն քրտաբնակ գիւղին ձորամէջը։ Հոս ջորեպաններուն հետ ծխախոտ վաճառելու եկողները կը վախնան մաքսի պահնորդներէն և բեռնիրով լեռը, դէպի Ծաղկոտ լեռներու անձաւները կը մեկնին, հոն ծախել վերջացնելու համար ապրանքնին։ Այս օր կ'սկսինք վրաններէն հեռու նստիլ որովհետեւ արեւը այնքան չի նեղեր մեզ։

Յուլիս 2— Առաւօտուն նորէն բարձրանալ, նորէն բաւական մըն ալ բարձրանալէ վերջ, սկսանք տափարակ գետնի մը վրայ մերճուիլ անտառներու խորը։ Հոս արեւը ծագցած կարմիր ցոլապատ տերեւներուն մէջէն ծաղկերով իր այս տեղի անարատ ճառագայթները։ Շուրջս նայելու համար, քիչ մըն ալ արեւէն պաշտպանուելու համար վար առի մինչեւ գլուխս փաթթած վերարկուս։ Օ՜հ, այն տեսարանը որ կը տեսնուի այդ բարձունքէն, ես չեմ կարող նկարագրել, յարմար չեմ տեսներ լաւ կարգացած բառերս մէկը գործածել նախնիքներուս սոյն դիւցազնական, աստուածային վայրերը որակել, այդ բառերովս սրբապղծած կը նկատեմ Ծաղկոտն՝ ու իր շրջակայ անմահ յիշատակներով՝ վեհ ալեհեր սարերը, որոնց իւրաքանչիւրը ալ ըլլար ինծ պէս, անզուսպ պիտի փղձկէր, երբ քիչ մըն ալ միտք բերէր այս խորհուրդ երկրին զաւակներուն ներկան՝ անցեալն ալ իբրեւ մեծ… անցեալն փառապանծ։

Ջերբը խոնոյձանի՝ թա՛ լեռան դագաթէն կ'իջնան՝ կը վազեն հազարաւոր վազքերով։ Անոյշ տեսար կանանչ անտառները, պտոյտ պտոյտ կը յորձանուորուին սառնորակ քամիէն ու անոնց մէջէն, նոյնաբողբոջ ծաղիկներու մէջէն կ'երգեն թռչունները, որոնք «Դրախտին» են՝ կ'երթանք կ'երկարինք դաշտի մը մէջ շարք մը գիւղերու մէջէն, որոնց անունները հայերէն բառեր ըլլալուն հակառակ՝ ճիշդ քրդաբնակ են։ Իւրաքանչիւրին պէյը իր խոնախին առջեւ հեզձուցիչ աչքերով կը դիտէ մեր կարաւանին տողանցքը։ Մուսթաֆա աղան առանձին կը խօսակցի նի թէ ասոնք ամենը այս ճամբուն աւազակ գալերն են, երկու տարի առաջ այս ճամբաներէն հազիւ անցնող կ'ըլլար, առանց ձեռքէն մարդ չէր կրնար ապրիլ, առանց հոգին կամ ստացուածքը տալու։ Ասոնք ամենը Համիտեան էին։ Փառք Աստուծոյ որ հուրիաթ եղաւ։ Կը հասնինք հայաբնակ գիւղ մը՝ Խօշկար (Կնշկար կամ Կոշկար)։ Գիւղապետ Կարապետ աղա Խոտոյեանին կ'իջեւանինք։ Տանտիկինը անմիջապէս հիւրամեծարութեան կ'սկսի, զաւակներն ալ ի սպաս գնելով։ Գիւղը դպրոց ունի, սակայն գրենական պիտոյք կը պակսի։ Կարապետ աղան կը խնդրէ որ Հայրին հայր սուրբին ըսեմ յիշէ զիրենք։

ՍՈՍԱՊԱՐ

ԳԱՒԱՌԱԿԱՆ ՔՐՈՆԻԿ

Թահիր փաշայի յայտարարութիւնը.— Ընտրագործներուն արձակուիլը.— Բագրանցի Բոյարը.— Զիարէթի միւտիրի շահատակութիւնները.— Զեղծ պաշտօնեաները.— Քննիչ յանձնաժողովի վերադարձը եւ ներկայացումներ։

Մուշ, 1 Օգոստոս

Անցեալ շաբթու սոյն էջերուն մէջ թղթակցութեամբ գրած էի թէ Բաղէշի կուսակալը՝ Թահիր փաշա, կէնճէն Վարդոյի գաւառակը անցած ատեն, իր պաշտպանութեան չէխերու, պէկերու և աղաներու բռնաբարուած իրաւունքներուն։ Գրաւոր յայտարարութիւն մը տուած է յիշեալ գաւառակի գայմագամին, ժողովրդեան հաղորդելու համար։ Որքան որ կատարեալ հաւատ չէի ընծայած հաղորդուած տեղեկութեան, սակայն Թահիր փաշայի ծանօթ և երկդիմի ընթացքը, զոր տեսանք Մշոյ մէջ իր քառասնօրեայ գործունէութեամբ, բաւ էր համոզուելու գոյացնելու, որ խօսուածները իրականութենէ զուրկ չեն։ Շաբթուս ձեռք բերած էի նաեւ այդ պաշտօնական յայտարարութեան բնագրէն հանուած հարազատ պատճէնը, զոր կը փութամ ասոր դնել պատ. Արեւելքի յարգելի ընթերցողներու հետաքրքրութեան համար։

Վարդօ գայմագամընարը
Ռիւֆէթլու էֆէնտիմ,

Տէվրի մէսուտ մէշրուտիյէթտէ անասըր պէյնինտէ մուհապէթին տէվամընէ հէր քէսին չալըշմասը երաէ, կիւլլի օլարագ Թուխմ (տէրմ) միւնաֆերէթ իլգասընա սայ օլունմաղը կէօրիւլմէքտէ իքէն, պու հալլէր ինսանիյէթտէն չըգաւթըլէ բէա վէ թագիպին էյլէտիկի չիլլէր տըր։ Կէօյէա հիւքիւմէթճէ իճապը թագիպ օլունմազ տէրի պիր իլգաաթ իպգալէրինէ հէր քէս, քիւրտ պէկլէրինին վէ չէխլէրին, իլէրու կէլանլէրին տըր զիւրնէ, պիլա փէրվա թէճավիւզ իթմէկէ, հէր ունէ ալըամ թիւճարէթի իչին վէրմէկտէ օլտուգլարը փարալարը վէրմէմէ պաշլամըշլար տըր. վագըա քիւրտ պէկլէրի, քիւրտ չէխլէրի պատեղին քիմսէյէ թէճավիւզ իթմէկ, վէ իթմէճէք, Նիթէքիմ թարիխը ինգըլապտէն պէրի քիմսէ հագգընտա միւսավի տիւշէրիւ չէրիֆէն հիւքմի տախի պու տըր, պիրտէ էսկի հարաքէթիւտէն տոլայը հուգուգը ումումիյէէ մաֆու տըր. Էհալի իչիւն արթըգ պունտան պէօյլէ սէպէպ վար տըր, պու տէրէճէ պիր լուբթ Իլաւէ մաղհուր օլան էհալի պունըն գըյմէթինի պիլէրէք, չիմտիէ գատար փէնա թանըրտըգլարը չէվաթը պէօյլէ կիւզէլ պ'ր հալտէ կէօրմէք քեաֆի իքէն, թէշվիգաթ իւղէրինէ պանտըրալարա թէճավիւզ, քէնտուլէրինէ բոլանխիէթ պուլմաղ, վէ ճինայէթ կէօսթէրմէք տօղրըսը տիւչ տիր, տէմէք օլուր քի, անլէրին էլլէրինէ փըրսաթ տիւշէրսէ քիմ պիլիր նէ եափարլար իտի, հալպուքի պունլար իչիւն լազըմ օլան իւլֆէթ պուլունթուլմա չիւքը իթմէքլէ պէրապէր, պէյլէրէ վէ չէխլէրէ վէ աղալարա գարշուսա տաւրէր աալէթէ թէճավիւզ իթմէմէք իտի, իւթէ պու Նոգթա իւղէրինէ էհալինին իգազընը պէօյլէ վէ քիւչիւք քէաֆէյի մէմուրէյն իչիւն, վաղիֆէտէն պիլէօըմ, հէր քէս պիլմէլի քի, հէր փէրտ պիլա իսթիսնա հուգուգընտա մալիք տիր, քիմսէ քիմսէնին մալընէ թէճավիւզ իտէմէզ; պինայէն ալէյհ պէյլէրէ օլսուն տիկէրլէրինէ օլսուն պօրճընը վէրմէկէ մէճպուր տըր, պօրճընը վէրմէմէկ էհալի պէյնինտէ պիր սուէթ տաւէթ իտէր. հալպուքի չիմտի հէր քէս գօմշուսընա, քէօյլիւլէրինէ, աղալարնա խէր խէյիրլը կէօսթէրմէկէ մէճպուրիէթինտէ հուգուգունը րիաէթ, վէ աքսի հալտէ միւճազաթ էթմէկ պօրճըլը տըր, պէկլէրէն աղալերէ էհալինէ օլան մէգբուլեյէրի հէչ պիր վագըթ քէնտիլէրինէ պէրտիլմէզ, պունը քէնտիլէրինէ սէպէպ թէշքիլ իտէրկէն [illegible] պաշլէր պէկլէր վէ աղալարըն խալքտաքի ալաճագլարընը թէսվիէ իթտիրիլմէսի վէ ինքեար իտէն օլուրսա օ կիմսէլէրին ալաճագլարը [illegible] միւրաճաաթլէ թավզի իտիլմէսի էսպապըն իսթիքմալի, վէ տաւալի պաղնըպտա տա խուսուսի խուսուսի հարաքէթէ պանի պիւրէր վէ իլէ էօթէ պէրինին թարաֆընտա էլ ալթըմագ կիպի հալլարտան մէճանէթէ լուզումը խալգէ էֆհամի սըր վէ թէպլիղ օլունուր։

Ֆի 21 հազիրան սէնէ 326

Պիթլիս Վալիսի
ԹԱՀԻՐ (կնիք)

Այս յայտարարութեամբ վսեմ կուսակալը կըսէ թէ, քիւրտ պէկերը, չէխերը,

---

«ԱՐԵՒԵԼՔ»Ի ԹԵՐԹՕՆԸ (8)

ԸՆՏԱՆԻՔ, ՊԱՏԻՒ, ԲԱՐՈՅԱԿԱՆ

(ՊՈԼՍԱՀԱՅ ԲԱՐՔԵՐ)

ՀԵՂԻՆԱԿ

ԵՐՈՒԱՆԴ ՕՏԵԱՆ

ԳԼՈՒԽ ԵՐԿՐՈՐԴ

— Ուրիշին ինչո՞ւ պիտի ըսեմ, առաւելագոյն վստահութիւն ունենալը լաւ մը պէս, առաջին անգամ Ռօզիկս միտքս ինկաւ, մէյ մը երթամ Թագուհի հանըմին հետ խօսիմ ըսի… գիտես թէ ո՞րչափ կը սիրեմ Ռօզիկը։

— Շատ շնորհակալ եմ, տէր հայր, կը խորհինք և քանի մը օրէն վերջնական պատասխան մը կուտանք…։ Ե՞րբ տեսար Լեւոն Կոկիկեանը.

— Շաբաթ առաջ գացի իրեն։

Տ. Միքիաս պարզապէս կը ստէր. նոյն առաւօտ իսկ գացած էր Պրիստօլ պանդոկը և նոյնիսկ Լեւոնի մօրմէն տեղեկացած էր թէ առջի օր աղջիկտեսի եկած էին Կէլկիթեաններ և թէ նոյն օրն ալ փոխադարձ այցելութեան կը սպասէին։ Ինք եկած էր պարզապէս Ղուկաս էֆէնտիին բերանը փնտռելու և տեսնելու համար որ անկեղծօրէն ամեն բան պիտի պատմէի՞ն իրեն և իր աջակցութիւնը պիտի խնդրէի՞ն գործը դիւրաւ գլուխ հանելու համար։

Հիմա, Ղուկաս էֆէնտիի խօսքերէն հասկցաւ թէ առանց իրեն կ'ուզէին աղջիկը նշանել, այսինքն չէին ուզեր նիւթական բաժին մը հանել իրեն ամուսնական գործէ մը որուն նմանը յաճախ չէր պատահեր։ Տ. Միքիաս հայր որոշած էր սրտանց աշխատիլ գործին յաջողութեան, եթէ իր աջակցութիւնը չ'երժէին, բայց այժմ որ իր ծառայութեան պէտքը չէին տեսնար, ինքն ալ ինքզինք ազատ կը զգար ուզածին պէս գործելու։

— Ուրեմն, այսպէս, ըսաւ Ղուկաս էֆէնտի, առ այժմ խօսք մը չընենք։

— Այո՛, այո՛, պնդեց միւսը, քանի մը օր համբերենք, յետոյ, եթէ պէտք ըլլայ մենք քեզի լուր կուտանք։

Տ. Միքիաս պատրաստուեցաւ մեկնելու, բայց նոյն միջոցին սպասուհին սուրճ բերաւ, ուստի պարտաւորուեցաւ այցելութիւնը քիչ մը եւս երկարելու։

— Ես այդ Կոկիկեանի մասին բաւական տեղեկութիւն առի, ըսաւ քահանան, աննշան մէկու մը զաւակն է եղեր, հօրը մեռնելէն ետքը, պզտիկ հասակին Բարիզ գացեր է մօրը հետ և հո՛ն ինքնօգնութեամբ հարստացեր ու դիրքի տէր է եղեր… մայրը իրեն օգներ է սակայն։

— Մայրը դրա՞մ ունի եղեր։

— Ո՛չ, դրամ չէ, բայց Բարիզ բարեկամներ ունի եղեր… այնպէս իմացայ, այդ բարեկամները տղուն պաշտպան կեցեր՝, արհեստ սորվեցուցեր, ետքն ալ օգներ են գործին մէջը… մայրը երիտասարդութեանը շատ գեղեցիկ կին մըն է եղեր, զինքը ճանչցողները այնպէս կ'ըսեն կոր։

Տ. Միքիաս լեզուին տակ բաներ մը ունէր ըսելիք, բայց այսչափով գոհացաւ մանաւանդ թէ Ղուկաս էֆէնտի այդ տեղեկութիւններէն հետաքրքրուելու երեւոյթ չունէր, ընդհակառակը խօսքը փոխելու համար, յանկարծ հարցուց.

— Այս կիրակի պատրիարքը ո՞ւր պիտի պատարագէ եղեր։

— Այո՛, պատասխանեց Տ. Միքիաս, Նորին Սրբազնութիւնը Թաղական Խորհրդի հրաւէրին վրայ որոշած է կիրակի օր Ս. Երրորդութեան եկեղեցին պատարագելու։ Ցերեկուան ճաշէն ալ Արքարչէֆէնտիին տունը հրաւիրուած է… ինծի հետ։

Սրահին դուռը կրկին բացուեցաւ և տիկին Թագուհի ու երկու աղջիկները՝ Ռօզիկ և Նոյեմի՝ ներս մտան.

— Բարի էք եկեր, հայր սուրբ, ըսաւ տիկինը ատեներէցին ձեռքը համբուրելով, մինչ Տ. Միքիաս կ'ըսէր.

— Օրհնեալ ըլլաք, աղջիկներ։

Ռօզիկ և Նոյեմի իրենք ալ իրենց կարգին եկան աջհամբոյրի և արժանացան «օրհնեալ ըլլաս»ներու։

— Աս ի՛նչ գեղեցիկ արդուզարդեր ըրեր էք այսօր, թատրոն պիտի երթաք ո՞ւր պիտի երթաք, հարցուց Տ. Միքիաս որ, ինչպէս ըսինք, արդէն գիտէր ուր երթալիքնին։

— Ոչ՛, մէջ նետուեցաւ Ղուկաս էֆէնտի, Գատըգիւղ պիտի երթանք, շատոնց է խօսք տուած էինք Մարկոս էֆէնտիին։

— Ալ Ռօզիկս չենք շնորհք հարսնցու աղջիկ եղեր է, շարունակեց քահանան որ կարծես հաճոյք կը զգար Ղուկաս էֆէնտին շփոթութեան մատնելով, երբ պիտի նշանենք զինքը, Թագուհի հանըմ։

— Աստուած երբոր կամենայ, պատասխանեց տիկին Թագուհի, մինչ Ղուկաս էֆէնտի անհամբեր գոչեց.

— Էյ խօսքերնիդ կարճ կապեցէք, ժամանակ չունինք, շոգենաւը կը փախցնենք։

Փողոցը դրան առջեւ կառքը կըսպասէր։ Տ. Միքիաս միաք բարով ըսելով մեկնեցաւ հետերնուն և ուղղուեցաւ դէպի Թարլա Պաշի։

— Այսպէս հէ՞, Տ. Միքիասը դուրս կը նետէք գործին մէջ, կը մտածէր քահանան ճամբան գացած ատեն, բայց ե՞րբ տեսնուած է որ ջոջ ընտանիք մը նշանտուք կատարէ առանց իմ միջնորդութեանս… քանի մը ոսկի չտալու համար տասնեակ խարեբայութիւններու դիմել, ծածուկ գործ տեսնել, քթիս խնդալ… առնելիքնիդ ըլլայ Ղուկաս էֆէնտի։

Բինախնդիր, մեծամիտ, ամբարտաւան Տ. Միքիաս քահանայ պարզապէս նախատուած կը զգար ինքզինքը Ղուկաս էֆէնտիի բռնած դիրքին պատճառաւ և արդէն իսկ մտքին մէջ վրէժխնդրութեան ծրագիրներ կը պատրաստէր, գործը վիժեցնելու, նշանտուքը խանգարելու և յետոյ զայն իր աջակցութեամբը ի գլուխ հանելու միջոցներ խորհելով։ Եւ պէտք է ըսել որ Տ. Միքիաս այս տեսակ մեքենայութիւններու մէջ շատ ճարպիկ էր։

Բայց թողունք որ ինք իր մտքին մէջ իր սարքելիք խաղերը որոճայ և մենք դառնանք կառքին ետեւէն որ սրընթաց կը թաւալի դէպի Պրիստօլ պանդոկը։

Հազիւ թէ կառքը կեցաւ մուտքի դրան առջեւ դռնապանը, կողմնակի մօրուքով փառաւոր ծերունի մը, փութաց կառքին մօտ և դռնակը բանալով հիւրերը ներս առաջնորդեց։

ՇԱՐՈՒՆԱԿԵԼԻ

ողաները ոչխարի առատութեամբ դրամ տուեր են ժողովուրդին, հիմա անոնք չեն տար, բաց աստի, ժողովուրդը առիթէն օգտուելով, անիրաւութեամբ ձեռք երկնցուցեր է քիւրտ չէլեպիներու, պէկերու և աղաներու հողերուն ու գրաւել կուզէ, հետեւաբար կը յանձնարարէ կառավարութեան, որ այդ առանձնաշնորհեալ դասակարգի (պէկերու, չէլեպիներու և աղաներու) իրաւունքները պաշտպանէ և թոյլ չի տայ, որ երէկի թոյլ ու տկար ստրուկ հայը և ռայեայ քիւրտը հեծնէ անոնց վրայ և նեղութիւն պատճառէ։

Անա՛ քեզի չլսուած և չտեսնուած բան, սահմանադրական կառավարիչ մը կողմէ նոր ամբաստանութիւն ուղղուած հարըստահարուած ու տառապած ժողովրդեան հասցէին թէ, ժողովուրդները (հայ և քիւրտ) պէկերու, չէլեպիներու, աղաներու դրամները առեր ու չեն տար, առնելիքնը կուտեն, անոնց վրայ բռնութիւն կը բանեցնեն, անոնց հողերը կը յափշտակեն կը զրպարտեն զանոնք սահմանադրութեան և օրէնքի առջեւ, թէ գող են, մարդասպան են են. են., իրօ՞ք է այդ զրպարտութիւնը, ո՛վ անմռունչ, խեղճ, դառական մշակ, քու հասցէին, սահմանադրութիւնը օրէնքն ու արդարութիւնը ա՞յդպէս կը վարձատրեն քու երեսնամեայ չարչարանքներդ ու տառապանքներդ. մինչ քու արդար իրաւունքներու համար բողոքելը, ուրիշի վրայ բռնութիւն բանեցնե՞լ ըսել է, երբ այդպէս է, լաւ է, կորկամէ, երկարցուր հլու վիզդ և թող ուրիշները լծեն ու չահագործեն զայն, ինչպէս եղեր է քու ճակատագիրը հինգ դարէ ի վեր, ասիկա ոչ մի օրէնք կ'ընդունի, ամբաստանել ժողովուրդ մը, ազգ մը որ զոհուիլ գիտէ, և ո՛չ զրպարտել, նուիրագործել գիտէ և ո՛չ բռնաբարել։

Այս գիտենք ո՛վ օսմանեան հայ և քիւրտ ռէնճպէր ժողովուրդը, բռնակալութեան օրերու մէջ այս տեսակ զրպարտութիւններ կ'ըլլային, խափանելու յառաջդիմութիւնդ ու կարելու յաջողութեանդ ճար ու ճամբաները, բայց սահմանադրութեան միջոցին ո՞վ կը յուսար այդ տեսակ անարդարութիւններ։ Այս ալ բան մըն է փառք տալ Աստծու որ երէկի հարստահարուող ռէնճպէրը դարձեր է այսօր հարստահարող։ Ողջմիտ մէկ մը կարող է հաւտալ Թահիր փաշայի յայտարարութիւնը, որքան գէշ հետեւանքներ կրնայ ունենալ։ Ռամիկ, գիր ու կարդալու լեզու չհասկցող ժողովրդեան մը մէջ, որոյ մէկ մասը հարստահարուող և միւս մասը, որու հասցէին մուր կը քսուի հարստահարուող եղեր է դեռ մինչև այսօր, ասիկա պարզապէս քիւրտ պէկերու, չէլեպիներու և աղաներու ձեռքը զէնք, բերանը լեզու տալ ըսել է, թէ գնացէք, ըստ առաջնոյն, ձեր սիրական մեթոտով, ձեր յաւիտենական բոլխաներէն ձեր սովորական տուրքերը գանձեցէք կը վստահեցնեմ զձեզ որ կուսակալի դարձած չէլեպը, պէկերը, աղաները 100 ին հազիւ իրաւունք ունենան իրենց պահանջումներուն մէջ, միւս մասը մէկի տեղը քսան առեր ու իրենց մուրհակները պահեր են և հիմա ալ առնել կուզեն, և թէ արդար հաշիւ ու հաշուակցութիւն, դատ ու դատարան ըլլայ, այդ պէկեր, աղաներ ու չէլեպեր, բան մըն ալ իրենք պարտական կը մնան։

Թահիր փաշայի այս ընթացքը և դէպի պէկերը ու չէլեպիները ունեցած բարեացակամութիւնը ցոյց կուտան որ, ինքը այս երկիրը ոչ թէ պաշտօնեայ եկած է, ժողովուրդին մէջ խաղաղութիւն ու համերաշխութիւն պահպանելու, այլ եկած է պրոպականտ մղելու, զօրացնելու չէլեպիներու, պէկերու և աղաներու դիրքն ու ազդեցութիւնը աշխատաւոր դասակարգերու վրայ։

*** Տեղւոյս դատարանը առանց վախնալու սահմանադրութենէ ու օրէնքէ, որովհետեւ մինչեւ այսօր ոչ ոք պատժուեցաւ ոճրագործի մը պէտք ըսելու համար, ուժ տուած է ոճրագործներու ազատութեան՝ Կինձոյի Փափոլը ազատ արձակելէ վերջ, աղա-միլլազմներու չնորհիւ, այս առթիւ պարտք մը կը ծանրանայ վրաս շնորհակալութիւն յայտնելու Մշոյ դատարանի անդամ Նազարէթ էֆ. Քէչէճեանի՝ որ այսօր իր անձնական գործով դէպ ի Պոլիս բացակայելով իր տեղը կը թողու աղա-միլլազմներ և իրարու ետեւէ բանտէն ազատուեցան Խնուս գաւառակի, Գոփալան գիւղի Տ. Աւետիսի տղայքը մորթող Հասնի և Մանազկերտի Խամիկ գիւղացի ըչուզի խոլամ Հօթօ անուն մարդասպան քիւրտերը։ Այս վերջինը 4-5 տարի առաջ Տէրիկ գիւղի քով ընկերացած է զօրաց չալմախչի և նոյն գիւղացի Մուշեղը սպաննող աւազակներուն։ Ուսընկի արձակման նպաստած է նաև Գարաչօպան գիւղացի և նոյն առենները միւտիրութիւն ընող Իսրայէլ աղա։ Մէլքօնեանի տուած վկայութիւնները, հակառակ յիշեալ աղայի՝ առաջնորդարանի մէջ քանի մը պատուաւոր ազգայնոց ըրած յայտարարութեան, թէ ես երբ Տ. Աւետիսի տղայոց սպանութեան լուրը առի և գնացի քննութիւն կատարելու, Ուսընկի տունը գտայ սպաննուածներու արիւնոտ շորերը և Գարաչօպանի խանութներէն առնուած ապրանքները, գնացեր վկայութիւն տուեր է թէ Ուսընկը սպանութենէ տեղեկութիւն չունի են. են.։

*** Ամիսէ մը ի վեր Քօչարը վրանաբնակ Բագրանցիները 10,000 անօք եկեր բռներ է Սասնոյ բարձունքները Մարաթուկէն մինչև ծովասարը և մինչև Տիրծն մօտերը, ու իրենց հօտերով, նախիրներով կ'արածեցնեն չրջակայ Սասունցիներու չայիրներու արտերը։ Անցեալ տարի ասոնք չէին եկած, կ'ըսէինք թէ սահմանադրութեան բարիքներէն մէկն ալ այս է և ժողովուրդը ուրախ էր որ տաղտուկէ մըն ալ ազատուեցաւ, բայց չեմ գիտեր թէ, այս տարի ի՛նչ եղաւ նորէն անոնք վեր ականտ իրենց հին մեթոտը դէպ ի Մշոյ լեռները։ Սասնոյ կոտորածներու և դէպքերու պատմութեան հետեւող մէկ մը, քաջ գիտէ որ ընդհարումներու և Սասնոյ Հայ ժողովրդեան դժբախտութեան մէկ պատճառն ալ Քօչարի գալուստն էր, որովհետեւ անոնք հեռու տեղէ՝ Տիարպէքիրի կուսակալութենէ Մշոյ լեռները հասնելով ոչ թէ միայն կ'արածեցնէին անոնց կանանչ արտերը, այլ և կը թալնէին անոնց տուն ու տեղը, բաց աստի խափիրութիւն կ'առնէին Առաքելոց վանքէ, Նորշէնէ և դաշտի հիւսիսային կողմի գիւղերէն։ Կերեւի որ այս դասակարգ ալ դարերէ ի վեր իր ժառանգած առանձնաշնորհումները պիտի պահէ, իբրեւ թէ Մշոյ չրջանի մէջ Քիւրտերը քիչ ըլլային, եթէ այս Քիւրտ Քօչարները տեղացի ըլլային և այդ լեռները ջօշան ըլլէին բան մը չպիտի ըսէինք, որովհետեւ բնականօրէն մէկը իր սահմանի մէջ ջօշան կ'ընէ։ Բայց Բագրանցիները այդպէս չեն, 6-7 օրուան ճանապարհը կտրելով, Ներքին դաշտէն, Խաղայի գաւառակէն կուգան կը հասնին Մշոյ լեռները և կը վնասեն տեղացիներու վարուցանքին։

Անցեալ նստաշրջանին գաւառիս հայ երեսփոխանը այս խնդիրը յարուցած ատեն, իր ձայնը աղմուկներու մէջ խեղդուեցաւ. հիմա ի՞նչ պիտի ըսէ օսմ. հայրենիքը վերաշինող պատ. երեսփ. ժողովը, պիտի հաճի՞ արգիլել այս վաչկատուն ցեղերու թափառումները թէ ոչ։ Բագրանցիներն ալ մինչև այսօր ոչ թէ Համիտիէ զօրք չեն գրուած, այլ զինուոր ալ չեն տուած օսմ. բանակին, բացի ատկէ զերծ մնացած են էմլաքի տուրքէն ընդհանրապէս աղնամի տուրքէ մասնաւորապէս, որովհետեւ 100 գլուխ ոչխարի տէրը 10 գլուխ ոչխարի տուրք տուած է։

*** Զիարէթի միւտիրը իր մատուցած ծառայութիւնները և Ս. Կարապետի մէջ իգործ դրած անարդար խուզարկութիւնները մարսելէ վերջ, այս անգամ Վարդավառի տօնի ուխտագնացութեան Ս. Կարապետի վանքը երթալով և քանի մը տղոց ետեւէ իյնալով, կ'ուզէ գլխէ հանել, սակայն Խարախանեան սրբազանը որ նոյն միջոցին հոն կը գտնուի եղեր, այդ խայտառակութիւնը լսելուն պէս, անմիջապէս առաջնորդարան կը կանչէ և հոն եղող սպայի մը ներկայութեան խայտառակելով ճամբու կը դնէ դէպի Զիարէթ։ Խարախանեան սրբազան թագրիր մըն ալ Մշոյ կառավարչին գրելով, տեղեկութիւն տըւած էր միւտիրի մասին, բայց կարեւորութիւն չունեցաւ։

*** Նախորդ չաբթուն դատական պաշտօնէից քննիչ յանձնաժողովոյ անդամները, տեղւոյս հարցաքննիչ դատաւորի— Սղերդցի Նասիֆ էֆ.—գործերէն իր զեղծումները բռնելով պաշտօնէ դադրեցուցած էին. բայց տեղւոյս կառավարութիւնը, կամ լաւ եւս է ըսել կառավարիչը փոխանակ ի պաշտօնէ հեռացնելու զայն կառավարութեան չրջանակէն, 150 դրուշ թոշակով նօտարութեան պաշտօնին հրաւիրելով, միջոց տուած է նորանոր զեղծումներ գործելու։

*** Այսօր Բաղէշէն տեղս ժամանեցին հողային խնդիրները քննող յանձնաժողովի անդամները, սուրհանդակի նման առանց տեղ մը կանգ առնելու կ'անցնին. չգիտեմ այդպէս հապճեպով յարգելի յանձնաժողովը պիտի կրնա՞յ հողային բոլոր խնդիրներու վրայ տեղեկութիւններ առնել, կ'երեւի որ, ամէն մէկ տեղէն մէկ մէկ խնդիրը կուզեն վերցնել իբրեւ նմոյշը Սասուն ալ պիտի երթային, բայց հիմա ջուրը իյնաւ. Ս. Կարապետէն Կինձ եւ Կինձէն պիտի անցնին Զօզանձաք վաղը մեկնելով։

*** Շաբթուս Տարօնոյ թատերասիրաց խումբի հետ Ս. Կարապետէն տեղս ժամանեցին Կարնոյ սինէմաթօկրաֆի ընկերութեան անդամները եւ երկու օր իրարու վրայ ներկայացումներ տուին ազգային վարժարանի մէջ, հասոյթին 100ին 20ը պիտի յատկացուի Տարօնի վարչութեան։

ՏԱՐՕՆՑԻ

ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ ԲԱԺԻՆ

ԱՆԳԼԻԱ ԵՒ ՔՕՐԷԱՅԻ ՄԻԱՑՈՒՄԸ ՃԱՓՈՆԻ

Քօրէայի Ճափոնի միացումը Անգլիոյ մէջ աւելի համակրութեամբ քան թէ խանդավառութեամբ ընդունուեր է։ Անգլիական թերթերուն մեծ մասը կ'ընդունի թէ այդ միացումը անխուսափելի էր։ Կը յիշեցնեն թէ 1905 օգոստոսի դաշնագրին մէջ՝ Անգլիա ընդունած է Քօրէայի վրայ Ճափոնի ունեցած վեհապետութիւնը և ցամաքակղզիին մէջ իր տնտեսական, զինուորական և քաղաքական չահերուն պահպանութեանը համար բոլոր անհրաժեշտ դատուած միջոցները ձեռք առնելու իրաւունքը։ Քօրէան քաղաքակրթելու համար Ճափոնի կողմէ գործածուած մեթոտները անվերապահ հիացում մը չեն ներշնչեր։ Նոյնիսկ Թայմզ Ճափոնը կը մեղադրէ որ Քօրէայի մէջ իր վարչութիւնը խիստ եղաւ, և Տէյլի Նիւզ անխնայ կը դատափետէ Ճափոնի գաղթականները, որոնք, պատերազմէն ի վեր ողողած են Քօրէան։ Սակայն, այս երկրորդական կէտերու քննադատութիւնները չեն արգիլեր լուրջ թերթերը՝ գնահատելէ Ճափոնի գործը Քօրէայի մէջ և խոնարհելէ կատարուած իրողութեան առջեւ։ Անգլիական կառավարութիւնը միացման տնտեսական հետեւանքներուն վրայ կը խորհի։ Թայմզի համեմատ՝ Անգլիոյ Քօրէա ներածած ապրանքները 20 միլիոն ֆրանքի կը հասնին։ Այս ապրանքները միայն Լանքաշիրի բամպակեղէններէն կը բաղկանան։ Անգլիա, Ճափոնէ ետքը, Քօրէայի գլխաւոր յաճախորդն է։ Արդ, Քօրէայի մէջ անգլիական ապրանքներու վրայ կիրարկուած սակացոյցը, որ 1883ի անկլօ-քօրէական դաշնագիրով որոշուած է, զգալապէս աւելի նպաստաւոր է Անգլիոյ քան նախկին ճափոնական սակացոյցը և մեծագոյն պատճառաւ՝ քան նոր սակացոյցը։ Անգլիացիները հետեւաբար՝ իրենք իրենց կը հարցնեն մտահոգութեամբ թէ՝ Քօրէայի միացումը տխուր հակահարուած մը չի պիտի ունենայ արդեօք Լանքաշիրի արդէն անկայուն ճարտարարուեստին վրայ։ Ոչ միայն այսչափ։ Քօրէա ցամաքային սահմանագլուխին համար Չինաստանի հետ առանձնաշնորհեալ սակացոյց մը ունի նոյն այն պայմաններով, զոր Ռուսիա յաջողած է ստանալ Չինաստանէն։ Եթէ Ճափոն իր հաշւոյն վայելէ այս կարեւոր առաւելութիւնը՝ անգլիական առեւտուրը սպառնալիքի պիտի ենթարկուէր նաև Մանչուրիոյ հարաւային մասին մէջ։ Ուստի Թօքիօյի և Լոնտոնի միջեւ բանակցութիւնները սկըսուած են այս զանազան խնդիրներուն բարեկամական կարգադրութեանը համար։

ՊԵԼՃԻՔԱ ԵՒ ՔՕՆԿՕԼԵԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆՆԵՐԸ

Քազայի (Քօնկօ) պելճիքական ընկերութիւնը դատ բացած է Պելճիքայ գաղթային նախարարին դէմ, 40 միլիոն ֆրանքի վնասուցում մը պահանջելով, որովհետեւ այն վճիռը որ առեւտրական ազատութեան ռէժիմը կը հռչակէ Քօնկօյի մէջ, հակառակ է այն մենաշնորհին զոր ընկերութիւնը ունի չահագործուած մասերուն մէջ, Քօնկօ քաղաքին նախկին պետութեան կողմէ տրուած ըլլալով իրեն։ Արդ պելճիքական Պետութիւնը առած է Քազայի ընկերութեան բաժնեթուղթերուն մեծ մասը, որ Քօնկօյի նախկին Պետութեան ձեռքը կը գտնուէր։ Պելճիքական պետութիւնը մըտադիր է ընկերութեան բաժնետէրերը ընդհանուր ժողովի հրաւիրել և կը յուսայ իր ձեռք ունեցած բաժնեթուղթերուն չնորհիւ, որոնք մեծագոյն մասը կը կազմեն, քուէարկել տալ որոշում մը, որ արգիլէ Քազայի վարիչները դատաստանական միջոցներու դիմել, վէճը կարգադրելու համար։ Պելճիքական թերթերը կը քննադատեն այս եղանակին ուղղամտութիւնը և դիտել կուտան որ գաղթային վարչութիւնը, որ տէրն է Քազայի ընկերութեան, միայն իր կամքով ի նըպաստ իրեն կը կարգադրէ գաղթային ընկերութեան հետ ունեցած վէճը։ Իրաւ է թէ պետութեան չքմեղանքը սա է որ ո և է գնով, կ'ուզէ Քօնկօյի մէջ առեւտրական ազատութիւնը հաստատել։

ՌՈՒՍԻՈՅ ԾՈՎԱՅԻՆ ՈՅԺԸ

Ռուսական կառավարութիւնը որոշած է վերաքննութեան ենթարկել իր ծովային ուժերուն վիճակը։ Լաւատեղեակ չրջանակներուն մէջ կը հաստատուի թէ՝ Թուրքիոյ կողմէն գերմանական զրահաւորներուն գնումը և Բ. Դրան ձգտումները օսմանեան ազգային նաւատորմիղը զօրացնելու մասին՝ այս վերաքննութեան պատճառն են։ Ռուսական կառավարութիւնը վախնալով նոյնիսկ Թուրքիոյ նաւային զօրութեան աճումէն՝ ընդունած է նաւային աշխատանոցներու աշխատութիւնները աւելի արդիւնաւոր ընելու բացարձակ անհրաժեշտութիւնը։ Ծովային նախարարը, ասկից զատ, ընդհանուր բարենորոգումներ ծրագրած է. նաև Սեւ ծովուն ռուսական նաւատորմիղին զօրացումին պէտքը զգացած է։

ՊՈՒԼԿԱՐԻԱ ԵՒ ՀԵՐՍԷԿ-ՊՕՍՆԱ

Պուլկարիոյ Թագաւորը Պօրիս իշխանին և իր հետեւորդներուն հետ միասին Սերայեվօ հասած է։ Թագաւորը ծայրայեղ վիճակի մէջ ճամբորդելով՝ քաղաքային վարչութեան օգնական Պարոն Պէնքօ, մինակ կը գտնուէր կայարանը, երկու ուրիշ պաշտօնատարներու հետ միասին։ Թագաւորը Ֆրանչիսկեաններու եկեղեցիին մէջ պատարագին ներկայ գտնուած է։ Նոյէ Ֆրայէ Բրէսէի համեմատ՝ Պուլկարիոյ Թագաւորը պատասխանել տուած է Սթամպէօ արքեպիսկոպոսին, որ անոր խմացուցած էր թէ իրեն կ'ըսպասէ մայր եկեղեցիին մէջ, թէ չի կրնար երթալ եկեղեցին։ Այս միջադէպը ուշադրութիւն գրաւած է, որովհետեւ Ֆրանչիսկեաններու և արքեպիսկոպոսին մէջ մրցակցութիւն կը տիրէ։ Թագաւորը այնուհետեւ այցելած է Պէկօվայի մզկիթը և օթօմօպիլով արագ պտոյտ մը կատարած է քաղաքին և չրջականներուն մէջ։ Նոյէ Ֆրայէ Բրէսէ հետեւեալ կերպով կը մեկնէ այս ճամբորդութիւնը. «Այս պտոյտին մէջ կ'ըսէ, զգայնականութեան և զուարթախոհութեան խառնուրդ մը կայ, զգայնականութեան, որովհետեւ մեծ յիշատակներ կապուած են տեղւոյն. զուարթախոհութեան, որովհետեւ մեծ հակապատկեր մը կայ Ֆերտինանտի Սերայեվօ այցելութեան մէջ, մինչդեռ տարի է մը ի վեր, հակառակ Վիէննայի կատարած յաճախակի այցելութեանց, երբեք չէ երեւցած Հօֆպուրկի կամ Շէօնպրէօնի մէջ։ Լաւ է որ թագաւորը միասին բերած է Պօրիս իշխանը, որ հոն պիտի սորվի թէ պալքաններու թագաւորներու քաղաքականութիւնը չի կրնար տարամերժ ըլլալ։ Պուլկարիա Ռուսիոյ չնորհիւ ազատեցաւ, բայց Աւստրիա զանիկա փրկեց Ռուսիայէն։ Սօֆիայի մէջ, ազատարար Ցարին արձանին քով, ուրիշ արձանի մը համար ալ տեղ կայ։ Այս ճամբորդութիւնը թերեւս պիտի զօրացնէ երախտագէտ իշխանը այն համոզումին մէջ թէ՝ եթէ Պուլկարիոյ համար օգտակար է Ռուսիոյ մօտենալ՝ վտանգաւոր պիտի ըլլար Աւստրիայէն չափազանց հեռանալ»։

ՆԵՐՔԻՆ ԿԵԱՆՔԸ

ԹՈՒՐՔԻԱ ԵՒ ՅՈՒՆԱՍՏԱՆ

Աթէնքէն քաշուած հեռագիր մը կը հաւաստէ թէ, հակառակ որոշուածին ու ծանուցուածին, կրետացի երեսփոխանները Յունաստանի Խորհրդարանի նիստերուն պիտի մասնակցին Պ. Վէնիզէլոսի հետ։

*** Անթիվարիէն հասած հեռագիրներ կը ծանուցանեն թէ Բասրա, Վէյոս և Նիքի հելլենական մարտանաւերուն նաւաղներուն կողմէ եղած ցոյցը ի պատիւ Իտալիոյ Թագաւորին՝ ճշմարտապէս խանդավառ ցոյցի մը հանգամանքը ստացած է։ Ի մնանել Թագաւորը մեծապէս զգածուած է այդ արտայայտութենէն։

*** Պ. Վէնիզէլոս եւրոպացի օրագրողներուն յայտարարած է թէ Կրետէ կ'երթայ՝ հոն ունեցած պաշտօնէն հրաժարելու համար, ինչպէս արդէն ծանուցած էր ընտրութիւններէն առաջ։ Պ. Վէնիզէլոս զեկուցած թէ ինք հելլենահպատակ է։ Իթթալի կ'ըսէ թէ Պ. Վէնիզէլոս վարչապետութիւնը չպիտի ստանձնէ, եթէ երբեք Թուրքիա հակառակի։ Պ. Վէնիզէլոս Թրիէսթէ գացած է. հոնկէ Յունաստան պիտի երթայ։

*** Աթէնքէն հասած հեռագրի մը նայելով, Աֆրիքեան Տրիպոլսոյ կուսակալին փոխանորդը հելլենական հիւպատոսին ծանուցած է թէ ամէն միջոց ձեռք առած է խուժը պատժելու համար Քրիթի փոխադրանաւին վրայ յարձակում գործողները։ Ինչպէս յայտնի է, այդ փոխադրանաւը կ'ընկերանար Աֆրիկեան Տրիպոլսոյ մէջ սպունգ որսացողներուն։

*** Ժէօն Թիւրք ծանուցած էր թէ Անգլիա Յունաստանի ծախած է այն երկու զրահաւորները, զորս Թուրքիոյ առաջարկած էր գնել եւ այս վերջինին կողմէ մերժուած էր։ Թանին հաւատ չընծայեր այդ լուրին։

ՅՈՒՆԱՑ ԽՆԴԻՐԸ

Ֆէնէրի Պատրիարքարանը պաշտօնական ծանուցումով մը յետաձգած էր անցեալ կիրակիի ընտրութիւնները։ Բայց այդ զեկուցումը ուշ հասած ըլլալով թաղերը, մասնակի ընտրութիւններ կատարուած են։ Ծիպալիի, Արնավուտգիւղի, Պօյաճիգիւղի, Ղալաթիոյ, Բերայի, Գալաթի և Եդիրգաբուի մէջ ընտրութիւնները կատարուած են առանց ոեւէ միջադէպի։ Թաթավլայի մէջ միայն վեց ոստիկաններ ուզած են արգիլել ընտրական գործողութիւնները, բայց ոստիկանական քօմիսէրին խոհեմութեանը ու յորդորներուն չնորհիւ, ետ քաշուած են անոնք։

*** Դատական նախարարը Սելանիկի երեսփոխան Հօնէօս էֆ.ի հետ տեսակցութեան միջոցին տհաճութիւն ցոյց տըւած է եկեղեցիներու և դպրոցներու խնդրին ստացած երեւոյթին համար ու փափագ յայտնած է որ փոխադարձ համաձայնութիւն մը գոյացուի ելք մը գտնելու համար։

*** Ներքին գործոց խորհրդականը սա յայտարարութիւնը ըրած է Իխտ թերթի խմբագրին. «Վիճելի եկեղեցիներու օրէնքը, որ Խորհրդարանին կողմէ քուէարկուած և վեհապետին կողմէ վաւերացուած է, արդէն հաղորդեցինք նահանգային իշխանութեանց, արտօնելով անոր գործադրութիւնը։ Հետեւաբար, ի՛նչ որ ալ ըսուի և ի՛նչ որ ալ ըլլայ, նշանակութիւն չունի։»

ՀԱՆԿԱՐԾԱԿԱՆ ՓՈԹՈՐԻԿ

ԿԸ ՍԱՍՏԿԱՆԱՅ

Առջի օր Պիրէօսէն հասնող Ճօն Մաք Տօվալ ընկերութեան Իզմիրի շոգենաւը Քարափին առջեւ տեղ չգտնելուն համար, ստիպուեցաւ խարիսխ նետել ծովուն բացը։ Պօյքօթ ընողները թոյլ չտուին որ նաւավարները փոխադրեն ուղեւորները։ Երկու ժամուան սպասումէ մը յետոյ, շոգենաւը քարափին մօտեցաւ և ուղեւորները ստիպուեցան անձամբ փոխադրել իրենց գոյքերը։ Ոստիկանութիւնը թոյլ չտուաւ որ չարձանագրուած բեռնակիրներ փոխադրութիւն կատարեն, գողութեանց առաջքը առնելու համար։ Այդ շոգենաւին մէջ կայ 200 տակառ թէրեպանթին, որ գերման վաճառականի մը կը պատկանի։ Մավոնաճիները չեն ուզեր այդ ապրանքը փոխադրել, թէեւ վաճառականը կը յուսայ համոզել զանոնք։ Պօյքօթը հետզհետէ կը տատանայ գաւառներուն մէջ։

ՊԱՏՈՒԱՆՇԱՆ

Գերմանիոյ կայսրը «Կարմիր Արծիւ» պատուանշանին առաջին կարգը տուած է օսմ. սպայակոյտին նախագահ Իզզէթ փաշայի։

ԱԶԱՏՈՒԹԵԱՆ ՅԻՇԱՏԱԿԱՐԱՆԸ

Ազատութեան յիշատակարանին շինութիւնը աւարտած է։ Բացումը պիտի կատարուի Պայրամին երկրորդ օրը։ Շինութեան յանձնախումբին նախագահ Իհսան պէյ և աշխատութեանց քննիչ հազարապետ Ահմէտ Րէֆիք պէյ Սուլթանին ներկայանալով առջի օր, ծանուցին թէ յիշատակարանին չինութիւնը վերջացած է։ Կայսրէն խնդրեցին որ բացման արարողութիւնը իր հովանաւորութեան ներքեւ կատարուի։ Սուլթանը փութաց ընդունիլ։ Իհսան պէյ կայսեր մատոյց յատկապէս պատրաստուած յուշարար չքադրամ մը։ Նոյնպէս Իհսան պէյ խնդրեց որ Սուլթանը արտօնութիւն տայ կրելու այն քսանըչորս չքադրամները, որոնք յանձնախումբին անդամներուն և յիշատակարանին չինութիւնը յաջողցնելու համար եռանդով աշխատող անձերուն պիտի տրուին։ Սուլթանը փութաց իր գոհունակութիւնը յայտնել և յայտարարեց թէ բացման օրը պիտի կրէր այդ յուշարար չքադրամը։ Այս առթիւ կայսրը գոհունակութիւն յայտնեց որ Օսմանցիները իրարու հետ կը մրցին երկրին վերանորոգութեան գործին մէջ և թէ այդպիսի անձնուիրութեամբ մը երկիրը մեծ յառաջդիմութիւններ պիտի գործէ։ Նաւատորմին և բանակին մէջ իրագործուած յառաջդիմութիւնները փայլուն ապացոյց մըն են այդ մասին։

ԱՐԵՒԵԼՔ»Ի ԹԵՐԹՕՆ (142)

ԱԼԵՔՍԱՆՏՐ ՏԻՒՄԱ

ԿՈՄՍ ՄՈՆԹԷ-ՔՐԻՍԹՕ

ԺԲ.

ՀՌՈՄԱՅԵՑԻ ԱՒԱԶԱԿՆԵՐ

«Նամակը գրուելէ յետոյ, Քարլինի առաւ ու դէպի դաշտագետնին կողմը վազեց, լրատար մը գտնելու համար։

«Դեռատի հովիւ մը գտաւ, որ իր հօտը կ'արածէր։ Աւազակներու բնական լրատարներն են հովիւները, որոնք քաղաքին և լերան, վայրի ու քաղաքակիրթ կեանքին միջեւ կ'ապրին։

«Նորատի հովիւը իսկոյն ճամբայ ելաւ, խոստանալով ժամ մը առաջ Ֆրօզինօնէ գտնուիլ։

«Քարլինի ուրախ զուարթ վերադարձաւ, իր սիրուհիին մօտ փութալու և այդ աւետիսը տալու համար։

«Բացատանին մէջ գտաւ աւազակախումբը, ուր ան զուարթօրէն կը ճաշակէր գիւղացիներէն իբր տուրք հաւաքած ուտելիքները. այդ ուրախ կոչնականներուն մէջ ի զուր փնտռեց Քուքումէթթօն ու Րիթան։

«Քարլինի հարցուց թէ ո՛ւր էին անոնք. աւազակները մեծ քրքիջով մը պատասխանեցին։ Ցուրտ քրտինք մը ողողեց Քարլինիի ճակատը, և ան զգաց որ մազերը կը քամնէին։

«Իր հարցումը կրկնեց։ Աւազակներէն մէկը Օրվիէթթոյի գինիէն գաւաթ մը լեցուց և անոր երկարեց, ըսելով.

«— Կտրիճ Քուքումէթթօյի և գեղանի Րիթայի կենացը։

«Այդ պահուն Քարլինիի ականջին հասաւ կնօջական աղաղակ մը։ Գաւաթը առաւ, իրեն տուողին դէմքին վրայ կոտրեց և աղաղակին ուղղութեամբ խոյացաւ։

«Հարիւր քայլ հեռուն, մացառի մը դարձած տեղը, Րիթան նուաղած գտաւ Քուքումէթթոյի թեւերուն մէջ։

«Քարլինին տեսնելուն պէս, Քուքումէթթօ ոտքի ելաւ, իւրաքանչիւր ձեռքը մէյմէկ ատրճանակ բռնած։

«Երկու աւազակները պահ մը դիտեցին իրար. մէկը ժպիտը և հեշտանքը շրթունքներուն վրայ, միւսը մահացու դալկութիւնը ճակտին վրայ։

«Կարծես թէ ասոկալի բան մը տեղի պիտի ունենար այդ երկու անձերուն միջեւ։ Բայց Քարլինիի դիմագիծերը հանդարտեցան տակաւին. ձեռքը, որ գօտիին մէջ գտնուող ատրճանակներէն մէկուն տարած էր, վար կախուեցաւ քովէն։

«Րիթա երկուքին միջեւ պառկած էր։

«Լուսինը կը լուսաւորէր այդ տեսարանը։

«— Պաշտօնդ կատարեցի՞ր, հարցուց Քուքումէթթօ։

«— Այո՛ տէր, պատասխանեց Քարլինի, վաղը ժամը ինէն առաջ, Րիթայի հայրը հոս պիտի գտնուի դրամով։

«— Շա՛տ լաւ։ Մինչեւ այն ատեն ուրախ գիշեր մը կ'անցընենք։ Այս ծաղկատի աղջիկը սքանչելի է, իրաւ որ ճաշակ ունիս եղեր, Քարլինի։ Եւ որովհետեւ եսասէր չեմ, մեր ընկերներուն քով պիտի դառնանք և վիճակ պիտի ձգենք թէ որունը պիտի ըլլայ հիմա։

«— Ուրեմն որոշա՞ծ էք հասարակաց օրէնքին յանձնել զայն, հարցուց Քարլինի։

«— Ինչո՞ւ բացառութիւն ընենք անոր համար։

«— Կարծած էի որ իմ խնդիրքիս...

«— Ի՞նչ առաւելութիւն ունիս միւսներուն հետ բաղդատմամբ։

«— Իրաւունք ունիք։

«— Բայց հանդարտէ, ուշ կամ կանուխ կարգը պիտի գայ, յարեց Քուքումէթթօ ծիծաղելով։

«Քարլինիի ակռաները կը կրճտէին փշրուելու աստիճան։

«— Ո՛ն, կուգա՞ս, ըսաւ Քուքումէթթօ, ընդանակիցներուն կողմը յառաջանալով։

«— Ձեզի կը հետեւիմ...

«Քուքումէթթօ հեռացաւ, առանց աչքէն կորսնցնելու Քարլինին, որովհետեւ կը վախնար որ ան ետեւէն կը զարնէր զինքը։ Բայց աւազակին դէմքին վրայ չէր տեսնուէր առանց թշնամական մտադրութիւն մը։

«Ոտքի վրայ կեցած էր Քարլինի, թեւերը խաչաձեւած, Րիթայի մօտ, որ միշտ նուաղուն վիճակի մէջ կը գտնուէր։

«Պահ մը Քուքումէթթօյի մտքէն անցաւ որ Քարլինի իր թեւերուն մէջ առնելով ծաղկատի աղջիկը, խոյս պիտի տար։ Բայց իրեն համար ալ եւ կարեւորութիւն չունէր այդ բանը, քանի որ վայելած էր Րիթան. գալով դրամին, երեք հարիւր դահեկանի գումար մը խումբին մէջ բաժնուելուն համար մեծ կորուստ մը չպիտի ունենար. ուստի ատոր վրայ չէր խորհեր։

«Ուստի ճամբան շարունակեց դէպի բացատանը. բայց զարմանքով տեսաւ որ Քարլինի միեւնոյն ատեն հոն հասած էր։

«— Վիճակահանութի՜ւն, վիճակահանութի՜ւն աղաղակեցին աւազակները, տեսնելով իրենց պետը։

«Բոլոր այդ մարդոց աչքերը շողացին արբշռութեամբ ու խենէշութեամբ, մինչ կրակին բոցը կարմրորակ նշոյլներ կ'արձակէր անոնց վրայ, դեւերու նմանցնելով զանոնք։

«Աւազակներուն պահանջը իրաւացի էր. աւազակապետը գլխով նշան մը ըրաւ, հասկցնելու համար թէ կը հաւանէր այդ բանին։ Բոլոր աւազակներուն անունները կրող թուղթեր ձգեցին գլխարկին մէջ. Քարլինիի անունն ալ կար. յետոյ աւազակներուն մէջէն ամէնէն կրտսերը թուղթ մը հանեց քուէատուփի վերածուած գլխարկէն։

«Տիավօլաչիոյի անունը կը կրէր ան։ Աւազակապետին կենացը բաժակ առաջարկող աւազակն էր ան և որուն դէմքին վրայ իր գաւաթը կոտրած էր Քարլինի։

«Քունքէն մինչեւ բերանը բացուած լայն վէրքէն արիւն կը հոսէր առատօրէն։

«Տիավօլաչիօ բախտէն նպաստաւորուած տեսնելով ինքզինքը, քրքիջ մը արձակեց։

—«Տէր, քիչ մը առաջ Քարլինի չուզեց ձեր կենացը բաժակ պարպել, առաջարկեցէք անոր՝ բաժակ պարպել իմ կենացս. թերեւս աւելի զիջողութիւն ցուցնէ ինծի քան թէ ձեզի հանդէպ։

«Ամէն ոք կըսպասէր որ Քարլինի պիտի պոռթկայ, բայց ի մեծ զարմացում ամենուն, Քարլինի մէկ ձեռքովը գաւաթ մը առաւ, միւսովը՝ շիշ մը. յետոյ գաւաթը լեցնելով.

(Շարունակելի)

ՌԱԶՄԱՄԹԵՐՔԻ ԳՆՈՒՄ

Թայմզ կ'ըսէ թէ Թուրքիա ռազմամթերքի մեծաքանակ յանձնարարութիւններ ըրած է Անգլիա։

ՕՍՄ. ԵՒ ՌՈՒՍ ՆԱՒԱՏՈՐՄԸ

Ռուսիոյ ծովային պաշտօնատան մէջ կը ծանուցուի թէ չորս զրահաւորներ պիտի շինուին, օսմ. նաւատորմին զօրացումը հակակշռելու համար։

ՀՕՐԱՆԻ ԱՊՍՏԱՄԲՈՒԹԻՒՆԸ

Մասնաւոր հեռագիր մը համաձայն, Տիւրզիներուն մէկ մասը հեծեալ և միւս մասը հետիոտն ճամբայ ելած են, զինուորական արշաւախումբին վրայ քալելու համար։ Արշաւախումբն ալ ճամբայ ելած է, ըմբոստներուն վրայ քալելու համար։ Կռիւը մօտալուտ է,

ՕՍՄԱՆԵԱՆ ԽՈՐՀՐԴԱԿԱՆԸ

Բարիզէն հեռագիր մը կը հաւաստէ թէ տնտեսագէտ և երեսփոխան Պ. Ժիւլ Ռօշ Թուրքիոյ ելմտական Նախարարութեան խորհրդական պիտի անուանուի Պ. Շարլ Լօրանի տեղ, որ հրաժարած է։

ՓՈԽԱԴՐԱՆԱՒԵՐՈՒ ԳՆՈՒՄ

Օսմ. կառավարութիւնը մօտերս քանի փոխադրանաւ պիտի գնէ զինուորներու փոխադրութեան համար։ Եթէ հարկ տեսնուի, աւելի շատ թուով փոխադրանաւեր պիտի գնուին։

ԳԱՀԱԺԱՌԱՆԳԻՆ ԼՈՒՍԱՆԿԱՐԸ

Պուլկարիոյ Ֆէրտինանտ Թագաւորը, գահաժառանգ Պօրիս իշխան, Սերպիոյ Թագաւորը և գահաժառանգը փափաք յայտնած էին գահաժառանգ Եուսուֆ Իզզէտտին էֆ.ի լուսանկարը ունենալ։ Գահաժառանգը չորս լուսանկար յղած է արտաքին գործոց պաշտօնատունը, Սօֆիա և Պելկրատ ղրկելու համար։

ԵՊԱՐՔՈՍԻՆ ՈՒՂԵՒՈՐՈՒԹԻՒՆԸ

Թանին կը հերքէ հեռագրական գործակալութեան մը հաղորդած սա լուրը թէ եպարքոս Հագգը փաշա Բարիզ պիտի երթայ՝ նոր փոխառութեան մասին Պ. Բիշօնի հետ տեսակցելու համար։ Թուրք թերթը կ'աւելցնէ թէ այդ տեսակցութիւնը Բարիզի մէջ չպիտի կատարուի. եթէ տեղի ունենայ իսկ, փոխառութեան խնդրին հետ կապ չպիտի ունենայ։ Իգտամ ալ հաւաստի աղբիւրէ կ'իմանայ թէ եպարքոսը նախ Պերլին եւ յետոյ Բարիզ պիտի երթայ։

ՍԱԼՑՊՈՒՐԿԻ ՏԵՍԱԿՑՈՒԹԻՒՆԸ

Բարիզէն եւ Հռոմէն հասած հեռագիրներ կը ծանուցանեն թէ մարքիզ Սան Ճուլիանօ և կոմս Էրէնթալ Կրեթէի խնդրին առթիւ տեսակցութիւն մը պիտի ունենան Սալցպուրկի մէջ, Թուրքիոյ և Յունաստանի միջեւ հաւանական պատերազմ մը արգիլելու համար։ Հռոմի և Բարիզի մէջ մեծ կարեւորութիւն կ'ընծայուի այդ տեսակցութեան։

Բ. ԶՕՐԱԲԱՆԱԿԸ

Կը հաւաստուի թէ Ատանայի պահեստի զինուորները որոնք Բ. զօրաբանակ կը գտնուին, շարժման մէջ դրուած են եւ հրամանի կը սպասեն դէպի Էտիրնէ ճամբայ ելնելու համար։ Էտիրնէի օպալակոյտին մէջ տենդոտ կերպով կ'աշխատին պահեստիներու ցանկը պատրաստելու, որոնք ընդհուպ զէնքի տակ պիտի կոչուին։ Նահանգային իշխանութիւնները հարկ եղած հրահանգը առած են այդ մասին։

ՀԵՐՔՈՒՄ ՄԸ

Թանին կը հերքէ Նոյէ Ֆրայէ Բրէսէի այն լուրը, որուն համաձայն, անգլիական կառավարութիւնը Լոնտոնի մէջ և իր դեսպանին միջոցաւ Պոլսոյ մէջ դիտողութիւններ ըրած է Բ. Դրան՝ Թուրքիոյ քրիստոնեաներուն վիճակը բարելաւելու համար։ Թուրք թերթին կարծիքով, այդ լուրը յանկական աղբիւրէ ելած է՝ Թուրքիոյ և Անգլիոյ բարեկամական յարաբերութիւնը խանգարելու դիտումով։

ՄԱՀՄՈՒՏ ՇԷՎՔԷԹ ՓԱՇԱ

Պատերազմական նախարարը, Մահմուտ Շէվքէթ փաշա, որ անցեալ շաբաթ օր Հավզա (Էտիրնէ) գացած էր, ներկայ գտնուելու համար հեծելազօրքի ռազմափորձերուն, ջերմագին ընդունելութեան մը արժանացած է Էտիրնէի մէջ։ Ամբողջ քաղաքը դրօշազարդուած էր։ Նախարարը, առանց կանգ առնելու, Հավզա գացած է զրահապատ օթօմօպիլով։ Հեծելազօրքի եւ թնդանօթաձիգներու ռազմափորձերուն ներկայ գտնուելէ յետոյ, պարագային յարմար բանախօսութիւն մը ըրած է։ Կիրակի օր, կէսօրէն երկու ժամ յետոյ, զինուորական ճաշ մը տրուած է ի պատիւ Մահմուտ Շէվքէթ փաշայի։ Էտիրնէ դառնալէ առաջ, պատերազմական նախարարը բերդերը և ամրութիւնները այցելած է։ Քաղաք վերադարձին, ժողովուրդը նորէն համակրական ցոյցեր ըրած է։ Քաղաքապետութիւնը, իրիկուան հացկերոյթ մը տուած է, ի պատիւ Նախարարին։ Մահմուտ Շէվքէթ փաշա գեղեցիկ ճառով մը շնորհակալութիւն յայտնած է իրեն նկատմամբ եղած համակրական արտայայտութեանց համար։ Խնդրագիր մը ներկայացուած է քաղաքին բնակիչներուն անունով, Էտիրնէի մէջ նշանառութեան դպրոց մը հաստատելու ժողովուրդին ծախքով։ Նախարարը լաւ ընդունելութիւն ըրած է, յայտարարելով որ արդէն իսկ մտադրութիւն ունէր այդ տեսակ դպրոցներ հաստատելու զինուորական գլխաւոր կեդրոններուն մէջ, որպէս զի ժողովուրդը նշանառութեան վարժուի։ Մահմուտ Շէվքէթ փաշա կիրակի գիշեր ճամբայ ելած է մասնաւոր կառախումբով։

ՕՍՄ. ՆԱՒԱՏՈՐՄԸ

Օսմ. նաւատորմի հանգանակիչ յանձնաժողովը, նահանգներէն առած հեռագիրներուն վրայ, որոնք կը ծանուցանեն խոշոր գումարներու նուիրումը, որոշած է երեք խոշոր զրահաւորներ յանձնարարել։ Նաւային սպայակոյտը հրաման տուած է ընտրութիւն մը ընելու այն մարտանաւերուն մէջ, որոնք գերմանական, իտալական, ֆրանսական և անգլիական նաւագործարաններուն կողմէ առաջարկուած են գնուելու համար։ Իտալիա առաջարկած է երկու պատրաստ մարտանաւեր ծախելու։

ԱԼՊԱՆԻԱ

Սքիւպէն կը հեռագրեն թէ Քէօփրիւլիւի մէջ և շրջակաները գործող քոմիտէն երեւան հանուած է։ Կարեւոր վաւերագիրներ գրաւուած են, որոնց մէջ կը գտնուին համախոհներուն ցանկը, քոմիտէին կանոնագիրը, զէնքերուն թիւը, քոմիտէին կնիքը եւ պայթուցիկներու պատրաստութեան համար նիւթեր։ Անդամներու ցանկը ու զէնքերու թիւը երեւան հանուելուն շնորհիւ զինաթափութեան գործը դիւրացած է։

ԴԷՊՔ ՄԸ ՉԱԼԸՔԼԸԻ ՄԷՋ

Թանինի մէջ կը կարդանք. «Անցեալ օր Չալըքլըի մէջ դէպք մը պատահած է։ Պէյիքթաշ գտնուող մասնաւոր վարժարան մը Չալըքլըի մէջ նուագահանդէս մը կը կազմակերպէ։ Նուագահանդէսին առաջին մասը կազմող երաժշտութիւնը և մարմնամարզական խաղեր կատարուելէ յետոյ, ժողովուրդին կը յայտարարուի թէ օրթա-օյինի մը պիտի խաղցուի։ Ասոր վրայ, խաղը մօտէն դիտելու համար, ժողովուրդը կը յառաջանայ, կին և այր իրարու կը խառնուին։ Այս անպատշաճ վիճակին առաջքը առնելու համար, այն տեղ գտնուող ոստիկանը այրերուն և կիներուն անջատ նստիլը կ'ազդարարէ. հակառակ պարագային՝ խաղը դադրեցնելու սպառնալիք կ'ընէ։ Ասոր վրայ՝ վարժարանին պաշտօնեաները ոստիկանին շուրջը կ'առնեն, ժողովուրդը կը խառնուի և «հուհա» ըսելով ոստիկանը նախատել կ'ուզէ։ Այս միջոցին, Պապը Ալիի քոմիսէր Պիւրհանէտտին էֆ., որ հոն կը գտնուէր, հասկնալով որ վէճը գէշ կերպարանք մը պիտի առնէ, կը միջամտէ, և մինչ գործը խաղաղեցնելու վրայ էր, Զէքի անուն մէկը յիշեալին օձիքէն կառչելով կ'ըսէ սպառնագին. «Դուն ինչ կը խառնուիս»։ Պիւրհանէտտին էֆ. պաշտօնեայ ըլլալուն, նշանը կը ցուցնէ և ժողովուրդին դառնալով կ'ըսէ թէ յիշեալ Զէքին Սկիւտարի ոստիկանութենէն վտարուած մըն է որ ոստիկանը անարգելու տենչ կ'ուզէ։ Յետոյ յիշեալ Զէքիին հետ մէկտեղ միւս դրդիչներն ալ կը ձերբակալէ։ Ժողովուրդը Պիւրհանէտտին էֆ.ին ըրած արդարացի խօսքերուն վրայ՝ կը ցրուի։ Անդորրութիւնը կը վերահաստատուի։ Յիշեալ Զէքի և ընկերներու մասին օրինական հետապնդումներու ձեռնարկուած է։ Մենք հոս սա միայն պիտի ըսենք թէ ոչ մէկ ատեն օրէնքին, մանաւանդ սահմանադրական կառավարութեան օրէնքին ի՛նչ ըլլալը գիտցողներ այսպիսի օրինաւոր միջամտութեան մը հանդէպ «հուհա» կանչելու օրինազանցութեան մէջ չեն գտնուիր ոստիկանութեան պաշտօնեայի մը հանդէպ, որ օրէնքին մարմնացումն է։ Այս կէտը մոռնալու չենք բնաւ։»

ԴԱՏԱՊԱՐՏՈՒԹԻՒՆ

Սէլանիկի Պատերազմական Ատեանը սա վճիռները արձակած է։ Մահուան դատապարտուած է Նէնիձէի վարժարանին պուլկար ուսուցիչ Տիմիթրի Լէօքինօֆ, որուն մասնակցութիւնը հրոսակային արարքներու մէջ՝ հաստատուած է։ Ցկեանս տաժանակիր աշխատութեան՝ Նէնիձէէն Բօլէ Բէօօէ։ Երեք տարուան՝ Թանաչ Լիմէնեֆ՝ Պուճի Նոլսկին մուխթարը։ Պատերազմական Ատեանը նմանապէս ցկեանս տաժանակիր աշխատութեան դատապարտած է Բօյօ Օսթօյօ՝ Լիթարայէն, Թաչի Կօլօ՝ Վօտէնայէն, Կոնի Թաչօ՝ Տօրթար մուտէն, Րէսթի Բօնսթանթէն՝ Նէնիձէէն, Թաչօ Կոնի և Թանօ Նէկի՝ Պարօվիձայէն։ Ինը ամբաստանեալներ անպարտ արձակուած են։

ՀԵԼԼԷՆ-ՊՈՒԼԿԱՐ
ՀԱՄԱՁԱՅՆՈՒԹԻՒՆԸ

Սօֆիայէն կը հեռագրեն թէ դիւանագէտ մը պուլկար պետական մարդու մը հարցուցած է իր կարծիքը Յունաստանի եւ Պուլկարիոյ միջեւ հաւանական համաձայնութեան մը մասին։ Պուլկար պետական անձնաւորութիւնը պատասխանած է. «Երկու երկիրներուն միջեւ անկարելի է համաձայնութիւնը։ Այդ լուրը տարածուած է խեղճուկրակ մարդոց կողմէ, որոնք կ'ուզեն փորձի համար տարածել այդ տեսակ լուրեր։ Այդ կարգի մարդիկ բնաւ չեն ըմբռներ պուլկար կառավարութեան ազգ. ոգին եւ ոչ ալ իրենց երկրին։ Այդ երկու ազգերու ազգագրական ու քաղաքական շահերը տրամագծօրէն հակառակ են իրարու։ Անոնք որ քիչ մը կը ճանչնան Պուլկարիան և Յունաստանը ու այդ երկու երկիրներուն մէջ ապրած են, առանց արտառոցութեան մը հաւատ չի պիտի ընծայեն» Պուլկար դիւանագէտը սա եզրակացութեան յանգած է. «Կրնամ ըսել որ մահացու թշնամիներ պիտի մնանք իրարու, որովհետեւ միեւնոյն շահուն վրայ կը պտըտինք»։

ՕԹՕՄՕՊԻԼՆԵՐԸ

Քաղաքապետութիւնը հրաման ղրկեց Թաղապետական շրջանակներուն՝ չարձանագրուած օթօմօպիլները արձանագրել և անոնց սուլիչները միօրինակ ընել, որպէս զի արկածներ չպատահին շփոթութեան հետեւանքով. նաեւ ազդարարեց որ կառքերու թիւերուն մօտ լապտերներ գտնուին, որպէս զի երբ արկած մը պատահի՝ ոստիկանները դիւրութիւն ունենան քննութիւն կատարելու։

ՀԱՍՈՅԹԻ ՅԱՒԵԼՈՒՄ

Մինչեւ յուլիս ամսոյ վերջը ոչխարի տուրքի հասոյթին յաւելումը հասած է 2 160 000 ոսկիի։ Մինչեւ հիմա այսքան յաւելում չէր եղած բնաւ։

Ցաւով կ'իմանանք մահը Բօմոնթի անուանի ընկերութեան տնօրէն Պ. Ժաք Կօլոչթայնի, որ կիրակի գիշեր յանկարծամահ եղած է իր բնակարանին մէջ, Շիշլի։ Այս կորուստը խորապէս ցաւ պատճառած է ոչ միայն իր ընտանեկան պարագաներուն, այլ և իր բազմաթիւ բարեկամներուն ու բազմաթիւ գործաւորներուն։ Պ. Կօլոչթայն իր վարչական կարողութեան և ժրաջան գործունէութեան շնորհիւ մեծ մղում տուած էր իր վարած հաստատութեանց, որոնք այսօր բարգաւաճ վիճակի մէջ կը գտնուին։ Պ. Կօլոչթայն հազիւ 52 տարեկան էր և տակաւին կրնար մեծապէս օգտակար ըլլալ թէ իր վարիչ և թէ բարի հայր գործաւորներուն, որոնց հետ շատ լաւ կը վարուէր։ Յուղարկաւորութիւնը երէկ շքով կատարուեցաւ խուռն և ընտրեալ բազմութեան մը ներկայութեանը՝ Շիշլիի հրեական գերեզմանատան մէջ։ Մեր խորին ցաւակցութիւնները կը յայտնենք հանգուցեալին պարագաներուն։

⁂ Սառայլի օսմ. ընկերութեան և Բօմոնթի գարեջրագործարանի անանուն ընկերութեան Վարչական Խորհուրդները անկեղծօրէն շնորհակալութիւն կը յայտնեն ամէն անոնց, որոնք հաճեցան մասնակցիլ այն ցաւին, զոր կրեցին յանձին իրենց տնօրէնին Պ. ԺԱՔ ԿՕԼՈՉԹԱՅՆԻ։

ԱԶԳԱՅԻՆ ԿԵԱՆՔԸ

ԱՒՈՒՐ ՊԱՏՃԱՌ

Քանի մը օր առաջ այս սիւնակներուն մէջ կը քննադատէի Հայուհեաց ընկերութեան Կալկաթայի մէջ աղջկանց վարժարան բանալու արտառոց որոշումը, զոր չէի վարաներ յիմարական որակելու։ Առաւօտեան թերթի մը մէջ Իրազեկ ստորագրութեամբ յօդուածով մը պատասխան կը տրուի ինծ և կը փաստարկուի Կալկաթայի մէջ Հայուհեացի ձեռքով աղջկանց վարժարան մը բանալու անհրաժեշտութիւնը։

«Ո՞վ ըսաւ թէ Հնդկահայը Թրքահայուն դրամին կը սպասէ իր զաւակը կրթելու պարտականութեան մէջ, ինչպէս կը կարծեն Պ. Օտեան և ուրիշներ» կը գրէ Իրազեկ, մինչդեռ ես ո՛չ թէ ատանկ չէի կարծած՝ այլ ընդհակառակը ըսած էի որ անոնք եթէ աղջկանց վարժարանի պէտք զգան կրնան իրենց դրամովը բանալ, ինչպէս մանչերու ուսումնարան մը բացած են։

Ինչպէս կը տեսնէք Իրազեկ բառերս կը խեղաթիւրէ։ Յետոյ, որպէս զի այդ խօլական ձեռնարկին համար ըլլալիք նիւթական զոհողութիւնները քիչ ցոյց տայ զանազան խնայողական գիւտեր կ'ընէ։ Այսպէս կ'ըսէ թէ՝ Հայուհեացի օգնող տիկիններ չեն պակսիր հոն, թէ Ս. Հայրապետին հրամանաւ կարելի է մշտնջենական կերպով օժանդակ մասնաճիւղ մըն ալ կազմել դրամական օգնութիւն ժողվելու համար, թէ դպրոցին համար կը բաւէ մանչերու ուսումնարանին մէկ կողմը մէկ երկու սենեակ ունենալ և Հայ լեզուի ու Հայ պատմութեան ՎՃԱՐԵԱԼ դասընթացքներով բաւականանալ, թէ մանչերու ճեմարանին դասատուները սիրայօժար պիտի դասախօսեն աղջկանց ուսումնարանին մէջ, թէ օրը 1-2 ժամ դասաւանդութիւնը բաւական է, ևն։

Ուրեմն այսպէս աղջկանց վարժարանին ծախքերը պիտի տան Կալկաթայի Հայ տիկինները և վճարող ուսանողուհիները, դպրոցը պիտի հաստատուի մանչերու վարժարանին մէկ մասին մէջ, դասերը պիտի աւանդեն նոյն վարժարանի ուսուցիչները և այդ դասերն ալ օրական մէկ երկու ժամէն աւելի չպիտի ըլլան։ Արդ, քանի որ դրամ ունին, դպրոց ունին, դասատու ունին Կալկաթացիք, ուրեմն ի՛նչ պէտք կայ երկու անգլիագէտ վարժուհի ղրկել հոն յանուն Հայուհեաց ընկերութեան մեծամեծ ճանապարհածախսերով, մինչ անդին, գաւառներու խորը, հարիւրաւոր Հայ աղջիկներ ո՛չ դրամ ունին, ո՛չ դըպրոց և ո՛չ ալ դասատու, զանոնք երեսի վրայ թողուլ և երթալ Հնդկաստան աղջկանց վարժարան բանալ ամենէն անճոռնի գաղափարն է զոր կարելի է յղանալ։

Բայց տեսէք անոնք որ դրամ կուտան Հայուհեացի որոշ նպատակով մը կուտան, այսինքն Հայաստանի աղքատիկ գաւառներու մէջ Հայ աղջիկներ կրթելու համար և ո՛չ թէ երկրագունդիս ամէն կողմերը վարժարան բանալու։ Այսօր Միացեալ Նահանգներուն մէջ Հնդկաստանէն շատ աւելի բազմամարդ Հայ գաղութ մը կայ, թո՛ղ ուրեմն մեր ազգանուէր Հայուհեացը երթայ հո՛ն ալ վարժարաններ բանայ, ինչպէս նաեւ Բարիզի մէջ, Ռումանիոյ մէջ, Թրանսիլվանիոյ և Սուտանի մէջ։ Տարբեր բան եթէ Հայաստանի ամէն կողմ վարժարաններ բանալէ, իրենց պաշտօնը հո՛ն լիովին ի գլուխ հանելէ ետքը, տակաւին նիւթական միջոցներ կ'ունենան ձեռքերնին նաեւ արտասահմանի մէջ ալ դպրոցներ հաստատելու։ Այն ատեն ո՛չ ոք դիտողութիւն կ'ընէ իրենց։

Բայց թողուլ նիւթական միջոցներէ զուրկ, խոր տգիտութեան մէջ թաղուած գաւառացի որբուհիներն ու աղքատիկ աղջիկները և երթալ Կալկաթա վարժարան բանալը պարզապէս կամ թեթեւամտութիւն է, կամ ժողովրդին աչքին փոշի նետելու հնարք մըն է եւ կամ թաքուն նպատակ մը կը սքօղէ։

Ամէն պարագային՝ կ'երեւայ որ Հայուհեացի տնօրէն ժողովը մէկ քանի շառլաթաններու դիտումնաւոր խորհուրդներէն խաբուած եւ հրապուրուած է եւ ափսոս թուած է որոշում մը որուն դէմ լսեցի թէ կը բողոքեն եղեր արդէն Հայուհեացի շատ մը խոհական ու բանիմաց անդամուհիները։

Արդարեւ ընկերութեան նպատակին դէմ ուղղակի դաւաճանող այսպիսի որոշում մը գոնէ Ընդհանուր Ժողովի նկատառման ենթարկելէ ետքը հարկ էր տալ։

Ազգանուէր Հայուհեացը երբ իր առաջին քայլերուն իսկ այդպիսի սայթաքումներ կ'ունենայ շատ հաւատք չներշնչեր իր ապագայի մասին։

ԵՐՈՒԱՆԴ ՕՏԵԱՆ

ՕՐՈԶՏԻ ՊԱՔ
ՎԱՃԱՌԱՏՈՒՆԸ
ԼՕՄԷՐ ԷՖ. ԽԱՆ, ՊԱՂՉԷԳԱՊՈՒ, ՊՈԼԻՍ
Կ. ՊՈԼՍՈՅ ՄԷՋ ԱՄԵՆԷՆ ԱԺԱՆ ԱՊՐԱՆՔ ԾԱԽՈՂ ՎԱՃԱՌԱՏՈՒՆՆ Է
ՓՈՔՐԱՔԱՆԱԿ ՎԱՃԱՌՈՒՄ
ՎԱՃԱՌԱՏԱՆ ՄԷՋ ԿԸ ԳՏՆՈՒԻ ՃՈԽ ՄԹԵՐՔ ՄԸ ԱՊՐԱՆՔՆԵՐՈՒ

Կարճ և երկայն զուլպայ, ֆանէլա, քաչ-քօրսէ, սուրթըրս, չապիկներ, այրերու, կիներու և տղոց յատուկ պատրաստ զգեստներ, պլուզներ, ժիւբեր և ժիւբօններ, բէնեաւարներ, քօրսէներ, Թաշկինակներ, ձեռնոցներ, հովանոցներ և անձրեւանոցներ, անուշահոտութիւններ, դանակեղէն, մարօքէնէ առարկաներ, ճամբորդութեան և բարիզեան ապրանքներ, առտնին առարկաներ, թօհաֆիէ, ժանեակներ, պրօտըրի, մետաքսէ կերպասներ, բրդեղէն և բամպակեղէն ապրանքներ, ճերմակեղէն, կարասիներ, մոմլաթ լինէլէում, ժամացոյց և ոսկերչական ապրանքներ։

Մեծ վաճառում բրդեղեն կտորներու, խիստ աժան գիներով։

Օռոզդի Պաք վաճառատունը միակ կեդրոնատեղին է «ՓՖԱՖ» կարի մեքենային եւ «ՕՄԷԿԱ» ժամացոյցներուն, որոնց եւ ո՛չ մէկ կերպով կը հաւասարի այդ արժէքը ունեցող ուրիշ ո եւ է ժամացոյց։

Ս. ՊԱՏՐԻԱՐՔ ՀՕՐ ԱՅՑԵԼՈՒԹԻՒՆԸ

Ս. Պատրիարք հայրը երէկ գործակատարին հետ այցելեց մէկ քանի նախարարներու, այլ եւ այլ խնդիրներու կարգադրութեան համար։ Ն. Ամենապատուութիւն նախ այցելեց ներքին գործոց նախարարին և այս առթիւ խնդրոյ առարկայ ըրաւ Զարանճագցիներու հողային հարցը, որ մինչեւ այսօր, հակառակ խոստումներու, կը մնայ անլուծելի։ Թալէաթ պէյ յայտարարեց թէ արդէն ինք այդ մասին հեռագրած է Անատոլը գտնուող հողային քննիչ յանձնաժողովին, որպէսզի վերադարձին հանդիպի նաեւ Զարանճագ և տեղւոյն վրայ քննութիւն մը կատարելով իր տեղեկագիրը ղրկէ։ Դուրեան Սրբազան պարզելով ազգ. Հիւանդանոցի նիւթապէս անձուկ վիճակը, յայտնեց թէ՝ հակառակ ատոր կառավարութիւնը մերժեց հարկ եղած արտօնութիւնը, ի նպաստ նոյն հաստատութեան կազմակերպուած վիճակահանութեան. տարիկա փրկութիւնը պիտի ըլլար այդ գթութեան յարկին, աւելցուց Ն. Սրբազնութիւն, որ այս առթիւ ըսաւ նաեւ թէ կառավարութիւնը ընդհակառակը պէտք էր անմիջապէս արտօնէր երբ հացի ու միսի պարէնն ալ նուազած էր։ Նախարարը յանձնարարեց Պատրիարքին որ վիճակահանութեան խնդիրը նոր թագրիրով մը դարձեալ ներկայացնեն, որպէսզի հարկ եղածը գործադրուի այս անգամ։ Նոյնպէս խոստացաւ հացի և միսի պարէնին աւելնալուն ուշադիր ըլլալ, երբ յառաջիկայ տարուան պիւտճէն պատրաստուի։ Ս. Պատրիարքը յետոյ այցելեց դատական նախարարին. հոս ալ խնդրեց որ Արմաշի կալուածներուն յետնեալ տուրքերը չգանձուին և կառավարութիւնը դադրեցնէ այդ տուրքերուն խստիւ պահանջումը։

Արդէն այս մասին ալ Պատրիարքարան նոր հեռագիր մը հասած էր, որով Մեսրոպ վրդ. կը ծանուցանէր թէ դարձեալ կը նեղեն գիւղը տուրքին համար։ Նէճմէտտին պէյի խոստումին և յանձնարարութեան համաձայն Ս. Պատրիարքը յատուկ թագրիրով մը խնդիրը պիտի ներկայացնէ Բ. Դրան, որպէս զի այդ առթիւ հարկ եղած ձեռնարկութիւնները կատարուին։ Յետոյ Ն. Ամենապատուութիւնը գնաց ելեւմտական նախարարին։ Նախ Ճավիտ պէյի վերադարձը շնորհաւորեց և յետոյ 10,000 ոսկիին գծով պատրիարքարան յանձնուած չըլլալը յայտարարեց։ Ճավիտ պէյ պաշտօնատան մէջ փնտռել տուաւ թէ արդեօք ետ նկած է չէքը և երբ հաստատուեցաւ տարկայ, խոստացաւ նոյն իսկ այսօր անմիջապէս վճարել, երբ պատրիարքարանը ներկայացնէ իր պաշտօնական ստացագիրը։ Ս. Պատրիարք հայրը դառնալով Պատրիարքարան գրել տուաւ ստացագիր մը և յանձնեց գործակատարին։ Միւս կողմէ Ն. Ամենապատուութիւն ուրիշ թագրիրով մը պիտի բողոքէ վարչապետին, նախ անոր համար որ դրամը այսքան ուշ տրուեցաւ և յետոյ փոխանակ 22,000 ոսկիի, տասը հազար կը տրուի. մինչդեռ երեսփ. ժողովը որոշեց որ երեք տարի 22,000ական և երկու տարի ալ 12,000ական ոսկի տրուի։ Հետեւաբար կառավարութիւնը տասը հազարնոց չէք մը տալով, Խորհրդարանին կողմէ տրուած որոշման դէմ շարժած կ'ըլլայ։ Միւս կողմէ մենք ալ դիտել կուտանք Ս. Պատրիարք հօր թէ՝ Խորհրդարանը մօտ երկուքուկէս ամիսէ ի վեր փակուած է և մօտ երեք ամիս է որ այդ գումարը որոշուած է. եթէ ժամանակին տրուէր 10 հազարը, Ազգը գոնէ այսօր դրամին տոկոսը կը շահէր։

ԴԱՒԱՆԱՓՈԽ

Հռովմէական հայ մը՝ Պ. Աբրահամ Տէր Պօղոսեան, Բերայէն, երէկ Տ. Սահակ քհ. Փափազեանի հետ ներկայացաւ Պատրիարքարան և ընդունեց հայ եկեղեցին։

ԱՅՐԻՆԵՐՆ ՈՒ ՈՐԲԵՐԸ

Պաղչէի և Ըսլահիէի որբերն ու այրիները հեռագրով իրենց թշուառ կացութիւնը պարզած են և Պատրիարքարանէ նըպաստ կը խնդրեն, աւելցնելով որ եթէ այդ օգնութիւնը չհասնի, սովամահ պիտի կորսուին։

ՎԵՐՋԻՆ ԺԱՄ

ՏԷՕՐԹ ԵՕԼԻ ԴԷՊՔԸ

ՁԵՐԲԱԿԱԼՈՒԹԻՒՆՆԵՐ

Ատանայի կուսակալութենէն Բ. Դուռը քաշուած հեռագիրներէ կը տեղեկացուի թէ, Տէօրթ Եօլի կողմերը՝ Հայերուն վրայ յարձակող աւազակախումբին պետը Ջալը գիւղացի Իսմայիլ օղլու Ահմէտ ընկերներէն Ըսլահիէ Պապա-պաշ գիւղէն Արիֆ Հասան օղլու Մուսթաֆա Քիւչիւք Մէհմէտ օղլու Մուսթաֆա, Պէքիր եւ Մուսթաֆա ձերբակալուած են։ Իսկ ասոնց գործակից նկատուող Արչօ անուն անձը խստիւ կը հետապնդուի։ Այս առթիւ ոստիկան զինուորներէն աւազակ Մէհմէտի հետ ընդհարում մը ունեցած են և յիշեալը սպաննած, իսկ ուրիշ աւազակ մը Էօմէր ալ վիրաւոր վիճակի մէջ փախած է։ Այս վերջինն ալ կը հետապնդուի։

ՆԱԽԱՐԱՐԱՑ ԽՈՐՀՈՒՐԴԸ

Նախարարաց Խորհուրդը երէկուան նիստին մէջ զբաղեցաւ հետեւեալ խնդիրներով, որոշեց Նուէտա կղզին Այվալըգի եւ Էգու Արէզ գաւառակը Ասիրի կցել։ Զինուորականներու ամուսնութեան համար պատրաստուած օրինագիծը գործադրել որոշեց։ Աթէնք հրատարակուող «Մէսաժէ Տ' Աթէն» լրագրի Թուրքիա մուտքը արգիլեց. Պոլսոյ հանր. առողջութեան համար 5000 ոսկի ծախսելու արտօնեց քաղաքապետութիւնը։

ՊՕՅՔՕԹԸ

Հելլէն դեսպան Պ. Կրիբարիս, երէկ Բ. Դուռ գնաց, բողոքելու Թուրքիոյ այլ եւ այլ կողմերը Հելլէններու դէմ պօյքօթը շարունակուելուն դէմ եւ մինչեւ հիմա պօյքօթի պատճառաւ Հելլէններու կրած վնասներուն փոխարինութիւն մը պահանջելու համար. սակայն Րիֆաթ փաշա պաշտօնատունը չի գտնուելուն, այցաքարթը ձգեց և մեկնեցաւ։

ԿԱԽԱՂԱՆ

Նգաուրայի մէջ կախաղան հանուած է նպարավաճառ Սաթըգ։

ՄԱՀ

Ծերակուտական Հասան Ֆէհմի փաշա, երէկ, մեռաւ Չուքուր Պօստանի իր բնակարանին մէջ։

ՊԻՑ ՕՂԼՈՒ ԽԱՉԻԿ ՏԱՒՐԻՍԻՆՑԷՆ

Միւթէվէֆֆա Կարապետ Դուրապեան վէրէսէսինին մատամմէլինէկիւմրիւքեանըզմըէթինտէքի մաթլուպ մանքիւմընպիրինին իտիֆասը զըմնընտա մէտեունը մէզպուրէնին էօհտէի թէսարրուֆընտա օլուպ աճիրի Նամընտա մէրհուն օլան պէտէլի բէհնին ֆազլասընա չամիլ օլմագ իւզրէ Թանթը հաճըէ ալընան Պէյ օղլունտա Բանկալթը իճատիյէ զօգաղընտա իքի վէ տէօրթ նումէրօլը աբարթըմանտաքի նըսֆը չախյասընը Թարիխի իլանտան իթիպարէն օն պէշ կիւն սօնրա պիլմիւզայէտէ ֆիւրուխթընտա թէֆէպպիւս օլունաճագը տաէրէի մէզքիւրէտէն իլան օլունուր։

14 աղոս. 326

ՊԱՀՐԻՅԷ ՆԻԶԱՐԻԹԻՆՑԷՆ

1000 ֆըչը աթի սօտա պէհէր քիլօսը 30 փր.
50000 քիլօ նօհուտ քիլօսը 1 ղրշ. 30 փր.

Թէրսանէի Ամիրէ իչին լիւզումի օլուպ միւպայաա իւսուլիւ էվվէլճէ իլան օլունան պալաաէ մուհարրէր իքի գալէմ էշեա հիզալարընտա կէօսթէրիլէն ֆիյաթլարլա պաշգա պաշգա Թալիպլէրի էօհտէսինտէ օլուպ ֆիյաթլարը հատտը լայըգտա պուլունմաղը Թագլիրան բուլի աղըրթորըն օն տօգուզունճը բէնշէնպէհ կիւնի գարարը էվվէլէյնինին վէ նիհմի պիրինճի ճումաա էրթէսի կիւնի ագշամը սաաթ տօգուզ պուչուգա գատար տախի եւգաթ իւչ թէնզիլի գապուլ իլէ գարարը գաթիյէրինին իթմասը մուգարրէր պուլունմըշ օլտուղընտան թէնզիլ ֆիյաթլա իթմասընա Թալիպ օլանլարըն եւգաթի ն՞ իսպէթինտէ թէմինաթ աքչէլէրինի միւսթասհըպպէն պահրիյէ մէսարիֆաթ տաիրէսի պիրինճի չիւպէսինէ միւրաճաաթ էյլէմէլէրի իլան օլունուր։

11 աղոս. 326

⁂ Մէվճուտ բլանլար վէճհիլէ պահրիյէ մէրքէզ հասթահանէսինտէ ինշա իտիլէճէք օլան ուսուլիւ ժէթի ճէրահիյէ պավիյօնուն իճրէթի իմալիյէ վէ լիւզումաթը միւթէայիտանէ իհալէ օլունմագ իւզրէ ֆիյաթը Թարաֆը ուսուլիւ միւնագասասը իճրա վէ մահը հալը րուզմինին երիմի սէքիզինճի ճումաա երթէսի կիւնի սաաթ տօգուզտա իհալէի գաթիյէսի իճրա օլունամագ իւզրէ եէվմի մէզքիւրտէ սաաթ սէքիզէ գատար զարֆլարըն մէսարիֆաթ տաիրէսի պիրինճի չիւպէսինէ թէսլիմ իթիլմէսի լազըմ կէլէճէկինտէն Թալիպ օլանլարըն շէրաիթի ինշաիյէի անլամագ իւզրէ եէվմի մէզքիւրէ թէյին տաիրէի մէզքիւրէ չիւպէսինէ միւրաճաաթ էյլէմէլէրի իլան օլունուր։ 17 աղոս. 326

1—2

ՂԱԼԱԹԻՈՅ ՍԱԿԱՐԱՆ

17/30 օգոս.

Օսմ. միացեալ բացուեցաւ	ղրշ.	102—36
» » վար գին		102—34$^1/$
» » բարձր գին		102—39$^1/_2$
» » գոցուեցաւ		102—34$^1/_2$
Ռուս. Երկ. բացուեցաւ	ֆր.	218—50
» » վար գին	»	218—12$^1/_2$
» » բարձր գին	»	218—25
» » գոցուեցաւ	»	218—12$^1/_2$
Կ. Պոլսոյ Թրամուէյ	»	13—65
» Ժուիթանէ	»	8—65
Օսմ. Ապահ. ընկ.	Լ. Օ.	4—65
Շիրքէթի Խայրիէ	»	43—
» » Օսման.	»	1—10
Գրէտի Ֆոնս. Էժիբս. հին	Ֆր.	319—50
» » » նոր	»	269—50
Թրանսվալ	»	65—50
Ջարթերէդ	»	42—50
Կ. Պոլսոյ քարափ	»	443—50
Պանք. Օթթոմ.	Լ. Օ.	19—10
Օսմ. ծխախոտի ընկ.	»	18—
Օսմանթլը քարբէթ.	»	14—20

ԻՆՉՊԷՍ ՓԱՅԼԱԿԸ
ԿԸ ՄԱՔՐԷ ՕԴԸ
ՆՈՅՆՊԷՍ
ԵԼԵՔՏՐԱԿԱՆՈՒԹԻՒՆԸ
ԿԸ ՄԱՔՐԷ ԱՐԻՒՆԸ

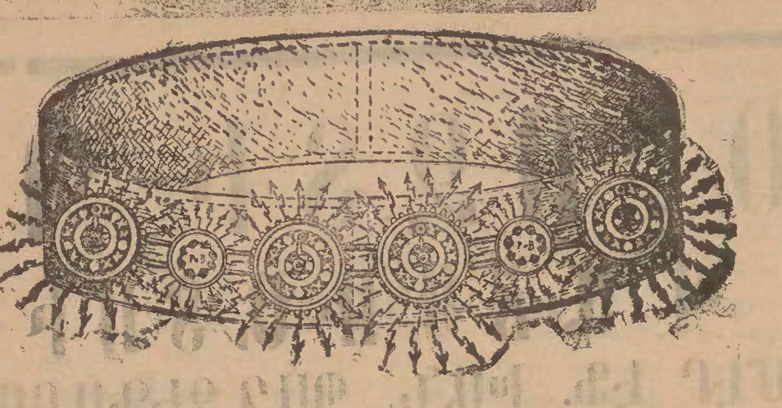

ՓՈՐՁԵՑԷՔ
ԲՆՈՒԹԵԱՆ
ԴԱՐՄԱՆՆԵՐԸ

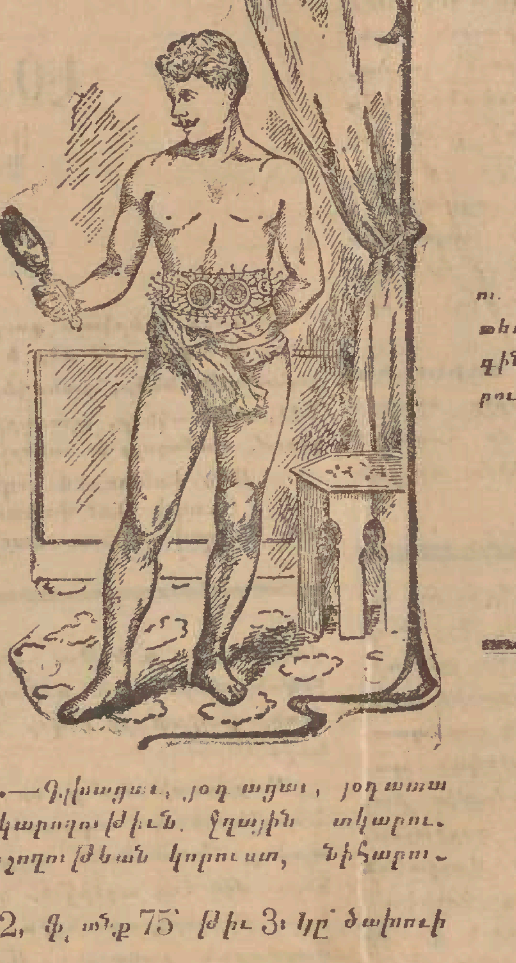

ԵԼԵՔՏՐԱԲԺՇԿԱԿԱՆ ԳՕՏԻ

ԵԹԷ ԿՈՒԶԷՔ ՄԱՔՈՒՐ ԱՐԻՒՆ,
ԱՌՈՂՋՈՒԹԻՒՆ ԵՒ ԿՈՐՈՎ ՈՒՆԵՆԱԼ
ԿՐԵՑԷՔ
ԵԼԵՔՏՐԱԲԺՇԿԱԿԱՆ ԳՕՏԻ
ՈՐ ԿԱՏԱՐԵԼԱԳՈՐԾՈՒԱԾ Է ՏՈՔԹ. ԲԻՁԱՐՏՕՂԻ
ԵԼԵՔՏՐԱԿԱՆ ՄԱՐՏԿՈՑՆԵՐՈՒ ԳՈՐԾԱԾՈՒԹԵԱՄԲ

ՄԻԱԿ
ՆԵՐԿԱՅԱՑՈՒՑԻՉ ԵՒ
ԱՐՏՕՆԱՏԷՐ
ՖՐԱՆՍՈՒԱ ՏԸ ԶԱՌԱ
Ղալաթիա, Սէն Բիէր խան
Թիւ 25—26

Ամենէն ապահով, լաւագոյն եւ ամենաազդու դարմանն է հետեւեալ հիւանդութիւնները բուժելու համար, որոնք արեան անմաքրութենէն առաջ կուգան.—Գլխացաւ, յօդացաւ, յօդատապ յօդերու այտում, ջղացաւութիւն, խոստուք, սեւթիք, գլխի պտոյտ, ամլութիւն, անկարողութիւն. ջղային տկարութիւն, կիներու հիւանդութիւններ, ստամոքսի տկարութիւն, ջլատ, աւազախտ, յիշողութեան կորուստ, Նիհարութիւն, կիներու տկարացումը եւայլն։

ԵԼԵՔՏՐԱԲԺՇԿԱԿԱՆ ԳՕՏԻԻՆ գինն է ֆրանք 40 թիւ 1, ֆրանք 50, թիւ 2, ֆրանք 75 թիւ 3։ Կը ծախուի փարմասի Ֆրանսէզ, Ս. Ռըպոլ, սիթէ Բուժելի, Բերա։

ԼԱ "ԲՐԵՎՈՒԱԵԱՆԹ"

ԿԵԱՆՔԻ ՓՈԽԱԴԱՐՁ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐՈՒԹԵԱՆ
ՖՐԱՆՍԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ
ՄԱՀՈՒԱՆ ՊԱՐԱԳԱՅԻՆ ԵՐԱՇԽԱՒՈՐՈՒԹԻՒՆՈՎ
ՀԻՄՆՈՒԱԾ 1893ԻՆ

Անհատական ձեռնարկութիւն, որ կը գործէ ֆրանսական կառավարութեան հակակշռին ներքեւ.—Վարիչն է կեանքի փոխադարձ ապահովագրութիւններու ընկերութեանց երաշխաւորութեան և [illegible]չութեան անանուն ընկերութիւնը

ՈՐ ՈՒՆԻ 3.000,0[illegible] ՖՐԱՆՔ ԴՐԱՄԱԳԼՈՒԽ

ԿԵԴՐՈՆԱՏԵՂԻ, 3, ՏՕԹԻՒԼ ՓՈՂՈՑ, ՓԱՐԻԶ

Ապահովագիրներ ամէնուն մատչելի, ամիսը 5 ֆր.էն սկսեալ վճարումով

Պանք տը Ֆրանսի մէջ 1910 Յունիս 15ին դրուած գումար՝
21,000,000 ՖՐԱՆՔԻ ՄՕՏ

Ամէն տեսակ տեղեկութիւններու համար դիմել Կ. Պոլսոյ Տնօրէնութեան
ԿԱԼԱԹԱ
ԹՕՓՀԱՆԷԼԻ ՔԱՐԱՖ
Տնօրէն
Թ. ՌԸՊՈՒԼ
14—36

ՊԱՆՔ ՏԸ ՍԱԼՕՆԻՔ

BANQUE DE SALONIQUE
ԴՐԱՄԱԳԼՈՒԽ 10,000,000 Ֆր.
ՎՃԱՐ. ԴՐԱՄԱԳԼՈՒԽ 8 Մարտ 1906ին
8,000,000 Ֆր.
ՊԱՀԵՍՏԻ ԴՐԱՄԱԳԼՈՒԽ 8 Մարտ 1906ին
3,700,000 Ֆր.
ԿԵԴՐՈՆՆ Է ՍԱԼՕՆԻԿ
ՄԱՍՆԱՃԻՒՂԵՐ
[illegible], Կ. Պոլիս (Ղալաթիա և Պերա), [illegible] եւ Իզմիր։

ՊԱՆՔ ՏԸ ՍԱԼՕՆԻՔ [illegible]

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԵԱՆ
ՊԱՅՄԱՆՆԵՐԸ

Պոլսոյ համար Բօսթ Լօքալ տարին	108	դր.
» » » վեցամսեայ	60	»
Գաւառներու համար տարին	108	»
» » վեցամսեայ	60	»
Արտասահմանի համ. տարեկան	35	Ֆր.
» » վեցամսեայ	20	»

Թղթատարի ծախքը մեր վրայ. Հասցէի փոփոխման համար 2 դրշ.. բաժանորդագինները անպայման կանխիկ, ծանուցումներուն աւանդին կը սակարկուին. դրամ ղրկելու [illegible] եւ [illegible] մէջըը [illegible] է։

Արտօնատէր ԳԱՐԵԳԻՆ ՓՈՑԱՃԵԱՆ

ԳԻՇԵՐՕԹԻԿ ՎԱՐԺԱՐԱՆ
ՎԻԵՆՆԱԿԱՆ ՄԽԻԹԱՐԵԱՆ ՀԱՅՑ
Ի ՓԱՆԿԱԼԹԻ
Վաւերացում խնդրուած է Կրթական Նախարարութենէն

Վիեննական Մխիթարեան Միաբանութեան Նորընտիր Վարչութիւնը որոշած է իւր Կ. Պոլսոյ Վարժարանին նոր զարկ մը եւ ժամանակիս նորագոյն պահանջմանց՝ գոհացում տալ։ Ուստի վարժարանիս Տնօրէնութիւնը Միաբանութեանս այս փափաքին համեմատ՝ իւր մասնաւոր կէտ նպատակն պիտի ընէ նախ՝ լեզուները, եւ ի մասնաւորի Հայերէն եւ Տաճկերէն եզուաց զարգացումը. երկրորդ՝ մաթեմատիկական բարձրագոյն գիտութեանց նոր մղում մը պիտի տայ. երրորդ՝ իւր բոլոր մտադրութիւնը պիտի դարձնէ դպրոցական ներքին եւ արտաքին բարեկարգութեան, հսկելով աշակերտաց վրայ հայրական սիրով խառն խստութեամբ եւ անաչառութեամբ։

Վարժարանս ունի արդի երկրորդական վարժարաններու (école secondaire moderne Realschule) ծրագիրը, միջավայրիս պիտոյից յարմարուած, եւ կ'աւանդուին.

Ա. ԼԵԶՈՒՆԵՐ.— Հայերէն, Տաճկերէն, Գաղղիերէն, Գերմաներէն, Անգղիերէն Արաբերէն, և Պարսկերէն (վերջին երեքը ստիպողական են միայն երկու բարձրագոյն դասարանաց համար)։

Լեզուաց ուսումը դիւրացնելու համար, մեծ բաժին մը տրուած է թարգմանութեանց ճիւղին եւ ի մասնաւորի Տաճկերէնի, Գերմաներէնի եւ Հայերէն գրաբարի թարգմանութեանց։

Բ. ԳԻՏՈՒԹԻՒՆՔ.— 1) Մաթեմատիկականք.— Պարզէն մինչեւ բարձրագոյն թուաբանութիւն, գրահաշիւ, երկրաչափութիւն (ինչեւ նկարագրականը.— descriptive) եւ եռանկիւնաչափութիւն։

2) Բնական գիտութիւնք.— Բնական գիտելիք (համառօտ մարդախօսութեամբ) կենդանաբանութիւն, բուսաբանութիւն, հանքաբանութիւն, երկրախօսութիւն, տիեզերագրութիւն եւ տարերք աստղաբաշխութեան, տեղագրութիւն թօփօկրաֆի)։

3) Առեւտրականք.— Հաշուակալութիւն, առեւտրական աշխարհագրութիւն, թղթակցութիւն (Տաճկերէն, Գաղղիերէն եւ Գերմաներէն) եւ արուեստախօսութիւն (technologie), առեւտր. իրաւունք։

4) Պատմականք.— Ա. Տոհմային եւ Ընդհանուր Պատմութիւն (հին, միջին եւ նոր դարու)։

Բ. Պատմութիւն տոհմային դպրութեան եւ օտար ազգաց մատենագրութեանց։

Գ. ԳԵՂԱՐՈՒԵՍՏՔ.— 1) Ուրուագրութիւն գծականովն հանդերձ (dessin linéaire)։

2) Երաժշտութիւն.— Դաշնակ եւ քնար (ոչ ստիպողական),

Դասերը Գաղղիերէն եւ Գերմաներէն լեզուաւ կ'աւանդուին, իսկ Հայերէն եւ Տաճկերէնն իրենց յատուկ լեզուներովը։

Վարժարանիս մէջ կը դասախօսեն իւր 22 ներքին եւ արտաքին ուսուցիչներ։

Վարժարանս կը բացուի 1910 Սեպտեմբեր 14ին։

Նորամուտ աշակերտաց ընդունելութեան համար՝ կարելի է խօսիլ ամէն օր մինչեւ կէսօր։

Հ. ՎԱՐԴԱՆ Վ. ՄԵԼՔՈՆԵԱՆ,
Վարիչ Վիեննական Մխիթարեան Վարժարանին
5—15

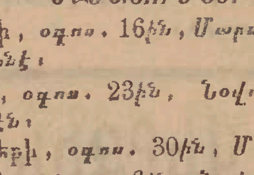

ՇՈԳԵՆԱՒԱՅԻՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ
ՄԱՐՍԷՅԼԵԱՆ ԵՒ ՀԱՅԿԱԿԱՆ
Ն. ՓԱՔԷ ԵՒ ԸՆԿ.

ԺԱՄԱՆՈՒՄՆԵՐ

Ֆրիժի, օգոս. 16ին, Մարսիլիայէն հոս կը ժամանէ։

Իօնի, օգոս. 23ին, Նովորոսիսքէն և Պաթումէն։

Իմէրէթի, օգոս. 30ին, Մարսիլիայէն։

Ֆրիժի, սեպտ. 6ին, Նովորոսիսքէն և Պաթումէն։

Իօնի, սեպտ. 13ին, Մարսիլիայէն։

ՄԵԿՆՈՒՄՆԵՐ

Օգոստոս 13ին, շաբաթ իրիկուն, ժամը 4ին, Կօլ շոգենաւը, նաւապետ Ճէնլիանի, դէպի Զօնկուլտաք, Ինէպօլը, Կիրասոն, Սամսոն և Տրապիզոն։

Օգոստոս 17ին, դշ. իրիկուն, ժամը 4ին, Ֆրիժի շոգենաւը, նաւապետ Ուիթրիսէյ, դէպի Սամսոն, Տրապիզոն, Պաթում եւ Նովորոսիսք։

Օգոստոս 27ին, շբ. առտու, ժամը 11ին, Իօնի շոգենաւը, նաւապետ Պուլ, դէպի Մուտանիա ու Մարսիլիա։

Օգոստոս 31ին, դշ. իրիկուն ժամը 4ին, Իմէրէթի շոգենաւը, նաւապետ Բէքու, դէպի Սամսոն, Տրապիզոն, Պաթում եւ Նովորոսիսք։

Սեպտ. 7ին, դշ. առտու, ժամը 11ին, Ֆրիժի շոգենաւը, նաւապետ Ուիթրիսէյ, դէպի Մուտանիա և Մարսիլիա։

Սեպտ. 14ին, դշ. իրիկուն, ժամը 4ին, Իօնի շոգենաւը, նաւապետ Պուլ, դէպի Սամսոն, Տրապիզոն, Պաթում եւ Նովորոսիսք։

120 Թ. ՌԸՊՈՒԼ

ՊԼՕՒՔԻ ՊԱՐՏԷԶԸ

Ծովեզերքը հաստատուած այս պարտէզը հիանալի տեսարան մը ունի։ Ըմպելիները առաջնակարգ են և գիները չափաւոր։ Մայիս 30/12 յունիսէն սկսեալ, ամբողջ ամրան եղանակին նուագ ամէն ուրբաթ ու կիրակի օրերը, ժամը 8էն (Ը. Թ.)։ Մուտքը ազատ է։

ՏՀԻ ՆԷՇԸՆԸԼ ԲՐՕԹԷՔԹՕՐ

ԱՆԳԼ. ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿ. ԸՆԴԴԷՄ ՀՐԴԵՀԻ
Ընկերութեան կեդրոնատեղին Ճէյմս Պիլտինկ Զըրչ Սթրիթ
Ընկ. դրամատունն է Տը Լօնտըն էնտ Բրովինշըլ Պանք–Լիմիթըտ, 42 Քասըլ Սթրիթ, Լիվրբուլ.

ՏՀԻ ՆՕՐԹ ԻՍԹԸՐՆ

ԱՆԳԼ. ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ ԸՆԴԴԷՄ ՀՐԴԵՀԻ
Ընկ. կեդրոնատեղի. Պանք Չէմպըրս, Պօնտկէյթ Տարլինկթըն
Ընկ. դրամատունը.— Տը Լօնտըն Ճօյնթ Սթօք Պանք Լիմիթըտ-Տարլինկթըն

Վերոյիշեալ Ընկերութիւնք իրենց անհաւասար ուղղամտութեան և արդարասէր ու պատրաստակամ սովորութեանց համաձայն կ'ապահովագրեն հրդեհի դէմ ամէն տեսակ շէնքեր և ապրանքներ, ամենանպաստաւոր պայմաններով և ամէնէն աժան գիներով։ Արեւելքի համար մասնաւոր ընդհանուր սակագոյց։ Ապահովագրական ընկերութեանց համայնաժողովէն (սինտիքա) դուրս կ'աշխատին։

Արեւելքի ընդհանուր Տնօրէն (Manager)
ՎԻՔԷՆ Ա. ԳԱԼՖԱՅԵԱՆ
Պետ (Secretary)
ԵԴՈՒԱՐԴ ՃԱՊԵԱՆ
Ղալաթա, Իլիասի խան, Թիւ 7, 8
Գործակալութիւնք Թուրքիոյ գլխաւոր քաղաքներու մէջ։

ԱՅՑԵԼԵՑԷՔ
ՈՍԿԻ ՄԻՏԱԼ
ՈՍԿԻ ՄԻՏԱԼ

ՏԷՐԶԱԿԻ ՄԵԾ ՎԱՃԱՌԱՏՈՒՆԸ
Ի. ԼԻՊՈՐ

Քանէ Բուլայեալի վրան, Բերա մեծ փողոց, 245, երկրորդ յարկ, թիւ 5
ՄԱՍՆԱԳԷՏ ԿԻՆԵՐՈՒ ԵՒ ԱՅՐԵՐՈՒ ՑԱՏՈՒԿ
Զգեստներու, չրջազգեստներու և վերարկուներու
Հիանալի ու ճաշակաւոր [illegible] Բարիզեան առաջնակարգ ձեւողի մը կողմէ
ԱՌԱՋՆԱԿԱՐԳ ՀԻՒՍՈՒԱԾԵՂԷՆՆԵՐ
Այրերու ճիւղ՝ [illegible] ճոխողութեան տակ. կիներու ճիւղ՝ Բարիզցի մասնագէտի մը տնօրէնութեան տակ
ՉԱՓԱՒՈՐ ԳԻՆԵՐ
ՄԱՍՆԱՒՈՐ ԵՒ ԱՆՁԱՏ ՍՐԱՀՆԵՐ ԿԻՆԵՐՈՒՆ ԵՒ ԱՅՐԵՐՈՒՆ ՀԱՄԱՐ
Մեր մօտէն նայեցէք, այն ատեն պիտի համոզուիք։ 2—20

ԼԱՕ ՔԱՐ

Էնտ ճէնէրալ ինշուրանս քօրբօրէյշըն լիմիթըտ
անգլիական ապահովագրական ընկ.
ԸՆԴԴԷՄ ՀՐԴԵՀԻ

Ընկերութեան կեդրոնատեղին. 4 Սէն Բօլս Զըրչեարտ Լընտըն

Դրամագլուխ	Անգլ.	Ոսկի	350,000
Պահեստի դրամ	»	»	122,781
Տարեկան հասոյթ	»	»	367,876

ԸՆԿԵՐՈՒԹԵԱՆ ԹՈՒՐՔԻՈՅ ԴՐԱՄԱՏՈՒՆԸ
օսմանեան կայսերական պանքա
Կալաթա-Պոլիս

Ընկերութիւնը Թուրքիոյ մէջ ապահովագրական ո՛ և է սէնտիքայի յարած չըլլալով, բացարձակ դիրքի մէջ է և կրնայ ամէն վտանգ ապահովագրել. Հետեւաբար շէնքերու, կարասիներու և ապրանքներու վրայ հրդեհի դէմ ապահովագրութիւններու զանազան սէնտիքաներու գիներէն ՉԳԱՆԱՊԷՍ ԱԺԱՆ ԳԻՆԵՐՈՎ կ'ապահովագրէ։ Վնասներու վճարումը տեղի կունենայ ՏԵՂՒՈՅՆ ՎՐԱՅ ամենամեծ առատաձեռնութեամբ և արագութեամբ։

ՃՕՐՃ ՉԻՉՆԸԼ ԷՆՏ ՍԸՆՍ ՔՕ. ԼԻՄԹՏ.
ԹՈՒՐՔԻՈՅ ԵՒ ՅՈՒՆԱՍՏԱՆԻ ՀԱՄԱՐ ԸՆԴՀ. ՏՆՕՐԷՆՔ
ԿԱԼԱԹԱ ԱՏԱԼԷԹ ԽԱՆ ԹԻՒ 12-16 Կ. ՊՈԼԻՍ

ՌՕՍԻԱ

ԱՊԱՀՈՎԱԳ. ԸՆԿ.

ՌՈՒՍԻՈՅ ԿԱՅՍԵՐ 1881Ի ՀՐԱՄԱՆԱԳՐՈՎ ԱՐՏՕՆՈՒԱԾ
Ընկերութեան կեդրոնատեղին, Բեդերսպուրկ, իր մասնաւոր շէնքին մէջ

Ընկերութիւնը խիստ նպաստաւոր պայմաններով ապահովագրութիւններ կը կատարէ ընդդէմ հրդեհի, ամէն տեսակ արկածներու, ճամբորդութեան պատահարներու, երկաթուղիի ու շոգենաւի մէջ, ապրանքներու փոխադրութեան ու ցուցափեղկի ապակիներու խորտակուելուն դէմ։

Ընկերութեան դրամագլուխ, ամբողջապէս վճարուած	10,666,666	Ֆր.
Երաշխաւորութեան գումար	187,322,000	»
Ապահովագրեալներուն վճարուած գումար	581,115,000	»
1908 տարուան մէջ գանձուած ապահովագին ու տոկոս	83,232,000	»

Ամէն տեսակ տեղեկութեանց համար դիմել
Կ. Պոլսոյ մասնաճիւղին, Ազարեան Խան Վօյվօտա, Ղալաթիա։
Պոլսոյ գործակալութեան, Տիլսիզզատէ խան, Աչըր Էֆէնտի Ճատտէսի, Թիւ 26
Տնօրէն, Կ. Պոլսոյ մասնաճիւղին՝ Ա. ՀԻՒՐՄԻՒԶ 69

BANQUE D'ATHENES
ԱԹԷՆՔԻ ՊԱՆՔԱ
(ԱՆԱՆՈՒՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ)
ԱՄԲՈՂՋԱՊԷՍ ՎՃԱՐՈՒԱԾ ԴՐԱՄԱԳԼՈՒԽ
50.000,000 Տրախմի
ՊԱՀԵՍՏԻ ԳՈՒՄԱՐ
9.275,000 Տրախմի

Կեդրոնատեղի՝ Աթէնք

Մասնաճիւղեր.—Կ. Պոլիս (Ղալաթիա և Պոլսոյ գրասենեակներով), Լոնտոն, Աղեքսանդրիա, Գահիրէ, Խարթում, Մանսուրա, Զակազիկ, Լիմասօլ (Կիպրոս), Սէլանիկ, Քավալա, Իզմիր, Քանդի, Սէրէզ, Սամսոն, Տրապիզոն, Քիոս, Եանինա, Պիրէոն, Բաթրաս, Վօլօ, Շիրա, Քալամաթա, Թրիփոլիցա, Լարիսա, Հանիա, Գանտիա, Րէթիմօ (Կրետէ)։
Հեռագրական հասցէն՝ ԱԹԷՆՕԲԼԷ

Աթէնքի պանքան կը զբաղի դրամատանց վերաբերեալ ամէն կարգի գործառնութիւններով. փոխատուութիւն ապրանքներու և արժեթուղթերու վրայ, փոխանակագիրներու զեղչում, առնելիքի գանձում, վարկագրերու շրջաբերութիւն, փոխանակագիր, Թուրքիոյ ու Եւրոպայի քաղաքներուն վրայ չէքերու փոխանցում հեռագրաւ, հաշուընթաց։

Սակարանական գործառնութիւններ եւ արժեթուղթեր.— Սակարանական հրամաններու գործադրութիւն մեր ու Եւրոպական հրապարակներուն վրայ, չափաւոր պայմաններով։ Արժեթուղթերու պահպանութիւն՝ աննշան վարձքի մը փոխարէն. Զեղչ և գանձում ամէն կարգի կտրօններու։

Աւանդ.— Աթէնքի պանքան դրամական աւանդ կ'ընդունի, տարին 3% (հարիւրին երեք) տոկոս վճարելով։

Խնայողութեան սնտուկ.— Աթէնքի պանքան փոքր խնայողութիւնները քաջալերելու համար, խնայողութեան սնտուկի սպասարկութիւն մը կազմակերպած է, որով %ին 4 տոկոս կուտայ դրամական աւանդներու։

Առեւտրական ճիւղ.— Աթէնքի պանքային Պոլսոյ գործակալութիւն Տէյիրմէն խանի (Պոլիս, Եէմիշ-Իսկէլէսի) մէջ, նաւամատոյցին մօտ, իր մթերանոցին մէջ կ'ընդունի շատ չափաւոր վարձքի մը փոխարէն, իր յաճախորդներու ապրանքներուն պահպանութիւնը, թէ՛ իբր աւանդ և թէ իբր երաշխաւորութիւն իր փոխատուութեանց։ Աթէնքի պանքային Լոնտոնի մասնաճիւղին մէջ ալ առեւտրական բաժին մը կայ, որ ամէն կարգի առեւտրական գործերով կը զբաղի խիստ չափաւոր պայմաններով։

Ընդհ. տնօրէն
Զ. Ք. ՄԱՑԱՍ

ԳԵՏԻՆՆԵՐՈՒ ԱՊԱՌԻԿ ՎԱՃԱՌՈՒՄ

Մաս առ մաս կը ծախուի գետին մը որ կը գտնուի Փէնէր Եօլի կայարանին և Գաչամըլը նաւամատոյցին մօտ, [illegible] փաշայի քէօշկին դիմաց, ծովեզերքը և երկաթուղիի ճամբուն վրայ։ Իննսուն մասերէ կը բաղկանայ այս գետինը և իւրաքանչիւր մասը չորս հարիւր յիսունէն մինչեւ վեց հարիւր քառակուսի արշին տարածութիւն ունի։ Այս գետնին մասերը խիստ աժան գնով կը ծախուին և փոխարժէքը մասնավճարներով կը գանձուի, վճարման պայմանաժամը մինչեւ երկու տարի կրնայ երկարաձգուիլ։ Մարմարայի վրայ կը նայի այս գետինը և հիանալի տեսարան մը ունի իր առջեւ։ Զորս [illegible] խորութեամբ անուշ ջուրի հոր մը ունի։ Քիչ ատենէն՝ այս գետիններուն արժէքը պիտի տասնապատկուի տեղին արտակարգ կարեւորութեանը պատճառաւ։ Այս հողերուն վրայ շինուած երկու տուներէն մէկը 90 ոսկիի և միւսը 50 ոսկիի վարձատրուած է ամրան եղանակին համար։ Խիստ մօտերը կը գտնուին երեքէն հինգ հազար ոսկի արժող քէօշկեր։ Կայսր. [illegible] խաններուն համար ծովի բաղնիք մը շինուած է այդ գետնին ճիշդ առջեւը։ Այդ գետնին մէկ արշինը քսանըհինգ գրուշ կ'արժէ առնուազն։ Վաճառման գործողութիւնները դեռ չաւարտած փութացէք։ Ղալաթիա Քիւչիւք Թիւնէլ խան, թիւ [illegible] Քրէտի Ֆօնսիէր օթօման քօմփանիի ընկերութեան։ Պոլսոյ ճիւղը կը գտնուի Մէյրուհ պէյ խան, թիւ 5, 6 և 7։

ՉԱՎՈՒՇՕՂԼՈՒԻ
Սիկառի Թուղթը
ԾԽԱԽՈՏԻ ՄԱՔՍԱՏԱՆ
Թիւ 14

Խարդախանիչ մարքայով ծանօթ սիկառի թուղթին շատ մը կեղծերը հրապարակ հանուած են։ Ատոնց դէմ դատ բացուած է մեր կողմէ։ Ուստի մեր յարգելի յաճախորդներէն կը խնդրուի ծխախոտի մաքսատան կից Թիւ 14 վաճառատունէն գնել։ Կարգ մը մանրավաճառները, ծխավաճառներ, աւելի շահ ընելու համար, ուրիշ թղթեր կը քշեն մեր ընտիր թղթերուն տեղ։ Ծխողները պէտք է ուշադրութիւն դարձնեն մեր սիկառի թուղթի կողքին վրայ և մէջը գտնուած [illegible] նիշին և իւրաքանչիւր թերթիկներուն վրայ տպուած չոր դրոշմին ու 14 թիւին։ Նոյնպէս ուշադրութիւն դարձնելու է մեր թուղթին ազնուութեան։